Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugis ir prenumeratą prikiasti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and I guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 37 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 13 Rugsėjis (September) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Svarbiausiu atsitikimu ant politiszkos padangės pereitą sanvaitę ne tik Amerikoj, bet ant visos žemės, buvo pasikėsinimas ant gyvasties Suvienytų Valstijų prezidento Mc Kinleyo. Lankant prezidentui amerikoniszką parodą Buffaloj, kada jis įėjo į muzikos triobą, prisiartino prie jo koksai vyriszkis, turintis vieną ranką apvyniotą su skepetaite, kitą gi isztiesė pasveikinti prezidentą. McKinley, kaip tai visada daro, padavė sveikinancziam savo ranką; bet tas, turėdamas apvyniotoj rankoj revolverį, paleido į prezidentą du szuviu. Viena kulka pataikė į krutinę ir pramuszė plauczius, kita gi perlindo per pilvą. Szovėjas likosi suaresztuotas. Žmonių minios norėjo jį tuojaus lynczuoti, bet policijai pasisekė jį iszvesti isz minių nagų, pasodyti į vežimą ir nugabenti į kalėjimą. Juom yra lenkas Leon Czolgosz gimęs Amerikoj, bet tėvai isz Lenkijos atkeliavo į Ameriką. Tėvas jo gyvena Clevelande. Szovėjas nesigaili savo darbo ir sako, kad padarė tą, ką norėjo, jis esąs anarchistu. Italiszki arnarchistai, besilaikanti Patersone ir vokiszkiejie tvirtina, jog Czolgoszo visai ne pažįsta. Chicagos gi policija tvirtina, buk sukalbis ant prezidento McKinleyo gyvasties padarytas Chicagoj.

Paszovimai McKinleyo labai sunkus, bet buva atsitikimai, kad ir nuo tokių iszgyja. Ar paszautas prezidentas numirs, ar iszgis, daktarai nieko ne gali pasakyti. Iki sziol karszcziavimai ne dideli ir paszautas prezidentas pažįsta jį lankanczius, su jais kalba, sveikata laikosi užganėdinancziai, bet tas nieko ne reiszkia, kadangi paprastai prie tokių sužeidimų vėliaus apsireiszkia uždegimai. Viena kulka isz kuno dar neiszimta ir tikrai nežinia, ar inkstai jos neužgriebti. Jeigu inkstai butų užgriebti ir apsireikszti jų uždegimas — tąsyk ne butų nė jokios vilties ant iszgijimo. Vietą paszauto prezidento tuom tarpu užėmė vice prezidentas Rosevelt. Ta permaina ne gali turėti nė jokios įtekmės ant bėgio politiszkų reikalų. Prezidentas pats ne turi neaprubežiuotos valdžios ir pats nieko daryti ne gali. Viską daro kongresas ir senatas, o tas ir toliaus pasilieka isz tų paczių ypatų; ant urėdų lieka ir tie pats ministeriai. Sunku todėl suprasti, ką norėjo atsiekti szovėjas. Nors jam butų pasisekę ant vietos užmuszti prezidentą, tas ant prietikių Amerikoj nė jokios ne butų turėjęs įtekmės. Be abejonės paczioj Amerikoj McKinley turėjo ne mažai prieszininkų. Bet jeigu jis buvo vodingas tautai, tai galėjo jo ne rinkti, ne pardavinėti balsų. Revolveris tai mažiausiai tinkantis ginklas kovoje už politiszką laisvę, o kaip Amerikoj, galima be jo apsieiti, užtenka tik ne duoti balsų, ne pardavinėti jų už trupinius, bet balsuoti su supratimu. Tuom tarpu terp Czolgoszo vientauczių, turbut, visai nėra arba labai mažai yra balsuojanczių dėl idėjos, dėl kokiu augsztesnių mierių; visi lenkai balsuoja už asabiszką naudą kelių jų politiekierių, kraszto laimė ar nelaimė jiems mažiausiai rupi.

Visi svetimų krasztų valdonai atsiuntė telegramus, iszreikszdami pasigailėjimą. Laikraszcziai teiposgi iszsitaria su simpatija apie paszautą prezidentą. Už tai Europos policija subruzdo, valdonus apėmė baimė, kad ir juos ne patiktų tokia jau nelaimė, kokia patiko Amerikos prezidentą. Be abejonės szuviai paleisti į prezidentą McKinleyą suartįs visų krasztų randus jų kovoje su anarchistais. Iki sziol vien Anglija ir Amerika mažai paisė ant visokių sukalbininkų, dabar be abejonės ir tos vieszpatystės greicziaus pristos prie Maskolijos užmanymo susiriszti visoms vieszpatystėms ant kovos su prieszais dabartinio vieszpatyszczių surėdymo.

Suv. Valstijos galutinai sutarė su Danija ir perka paskutinei prigulinczias Mažas Antilių salas.

Rytinė Azija.

Vokietijoj su didelėms iszkilmėms priima atsiųstą į Berlyną Chinų ciecoriaus deputaciją, iszsiųstą perpraszyti Vokietiją už užmuszimą jos pasiuntinio Kettelero. Vokietijos ciecorius ne tik paliuosavo deputacijos vedėją, kunigaiksztį Czuną, nuo visų pažeminanczių perpraszymų, bet užpraszė dar jį ant vokiszkos kariaunos manevrų aplinkinėse Gedanijos, kur atkaks ir maskoliszkas caras. Matyt, per Czuną Vokietija tikisi kokią nors naudą nuo Chinų apturėti, kitaip jų ciecoriaus pasiuntinio ne priiminėtų su tokioms iszkilmėms ir deputacijos ne butų paliuosavę nuo perpraszinėjimo

Tokią jau deputaciją Chinų randas iszsiuntė ir į Japoniją, kurios ambasados sekretorius laike maisztų Pekine likosi teiposgi užmusztas. Japonijoj vienok Chinų pasiuntinius priėmė visai kitaip negu Vokietijoj. Czia jiems reikėjo samdyti patiems vežėjus ant nuvežimo isz porto į Japonijos ciecoriaus rezidenciją. Ant ulyczių, per kurias važiavo į ciecoriaus rumą, nieks chiniečių ne sveikino.

Li Hung Czang praneszė svetimų krasztų ambasadoriams, jog gavo nuo ciecoriaus prisakymą padėti savo paraszą po svetimų krasztų reikalavimų protokolu. Ar po tuom protokolu spėjo pasiraszyti, ar ne—nežinia, bet kaip laikraszcziai pranesza, Li Hung Czang dabar vėl apsirgo. Ar liga ta teisinga, nežinia; gal Li Hung Czang tyczia apsimeta liga ant nuvilkimo ant toliaus priėmimo reikalavimų. Sulyginant su kasztais karės Chinuose, atlyginimas 450 milijonų taelių, kokį Chinai turi iszmokėti svetimiems krasztams, yra labai mažas. Sumą tą Chinai turi iszmokėti per 39 metus; ji paremta ant muitų nuo svetimų tavorų atgabenamų į Chinus. Taigi tie pats krasztai, kurie gans atlyginimą, pats turės jį sau užmokėti. Ir tai dar niekas ne gal užtikrinti, kad ir tokį atlyginimą Chinai kada nors iszmokės. Teip kaip dabar dalykai stovi, tai rodosi, kad isz Chinų maisztų ir įsikiszimo į juos kitų krasztų, vien Maskolija mokėjo naudą isztraukti, ji gavo didelę prigulinczią Chinams provinciją Mandžuriją su jos anglių ir aukso kastynėms, kiti gi krasztai iszėjo su tuszczioms rankoms, o Anglija nužudė savo visą vieszpataujanczią Chinuose įtekmę, kurią beveik visai iszstumė Maskolija. Gal but, kad Maskolija tiki pasipriesziniimo vienos ar kelių susitarusių vieszpatyszczių ant stabdymo jos mierių, bet ji vietoj nusilenkti priesz keno reikalavimus, skubina dirbti geležinkelius Mandžurijoj, su kurių pagelba galėtų pergabenti savo kariauną ten, kur tus bus reikalingu.

Pietinė Afrika.

Pradėjus anglijonams žiauriau vestį karę su burais, to paties budo griebiasi ir burų vadovai, bet savo žvėriszkais darbais pirmiausiai atsižymėjo ne burai, bet besigirianti savo augszta civilizacija anglijonai. Kitchener pagarsino, jog tuos burus, kurie ne pasiduos iki 15 d. rugsėjo, laikys už paprastus plėszikus, toki busę ant visados iszvyti isz pietinės Afrikos, jų turtai busę konfiskuoti, tie gi burų vadovai, kurių kareiviai kada nors szaudė į paszautus angliszkus kareivius, busę atiduoti ant nubaudimo kariszkiems sudams, kurie, žinoma, ir nekalcziausius ras kaltais, už pinigus ras gana liudininkų, kurie po prisiega paliudys, jog toki, kokių visai gal ne buvo angliszkų kareivių, likosi burų užmuszti. Botha ir kiti žymesni burų vadovai pakėlė protestą priesz tokį Kitchenero padavadyjimą, norinczių gi pasiduoti neatsirado. Už tai DeWett ir Kritzinger praneszė Kitchenerui, jog nuo 15 d. rugsėjo visus angliszkus kareivius, ar jų tarnus, pagautus su ginklu rankoj, lieps suszaudyti ir daugiau paimtų į nelaisvę anglijonų ne paleis, kaip tai iki sziol darydavo. Mat juo toliau, juo žiauriau vedasi karė pietinėj Afrikoj. Anglijonai savo žveriszkumu nori nugazdinti burus ir priversti juos greicziau užbaigti karę, kadangi ilgai ją vesti Anglija ne gali, karė gali ją įstumti į bankrutystę, per ją jos įtekmė puola kituose krasztuose. Burai gi žiaurumu įerzinti, stengiasi savo nuožmiems skriaudėjams atkerszyti. Tokiu budu, juo ilgiau užsitraukia karė, juo žiauriau ją veda abidvi kariaujanczios pusės. Kaip vienok ir kada gali pasibaigti karė pietinėj Afrikoj, sziądien dar nė joks pranaszas ne gali iszpranaszauti, kadangi mažai nuo karės lauko ateina teisingų žinių, ateina jos vien nuo anglijonų, o tos tankiaus buva melagingos negu teisingos. Kadangi dabar uždraudė net į laikraszczius siuntinėti telegramus be peržiurėjimo cenzoriaus; cenzoriai pradeda cenzuruoti net privatiszkus laiszkus, tai isz to reiktų manyti, kad anglijonai ne geriausiai laikosi ir jie bijo, kad teisingos žinios neiszsiplatintų Anglijoj, kadangi jos padaugintų tik skaitliu rando prieszininkų.

Europos laikraszcziai buvo pagarsinę, buk burų draugai bando prikalbinti maskoliszką carą atsiliepti su užtarimu už anglijonų skerdžiamus prieszais terptautiszkas tiesas burus ir buk apie įsikiszimą į tarpą kariaujanczių pusių tarsis caras su Vokietijos ciecoriumi, kada jie susivažiuos Gedanijos aplinkinėse.

Toliaus garsino, buk Prancuzijoj Transvaaliaus prezidentas Krueger susitiks su maskoliszku caru. Dabar vienok tam paskalui tie pats laikraszcziai užgina. Nežinia todėl, katra isz tų prieszingų žinių yra teisinga?

Pereitą sanvaitę burams pasisekė apvaldyti du geležinkelio trukiu. Jenerolui Frenchui iki sziol ne pasisekė iszvalyti angliszkų valdybų nuo burų; jų pulkai yra jau vos 100 mylių nuo miesto Cape Town. Viena burų dalis, įsiveržusi į pietrytus nuo Oranijos, buvo prisigriebusi iki Indiszkam oceanui, bet dabar vėl sugrįžo į sziaurius. Angliszki laikraszcziai tvirtina, buk kareiviai Bothos susideda isz mažų vaikų ir buk tik treczdalys jų turi arklius. Žinioms toms vienok nieks ne tiki, kadangi jeigu isz tikro Botha tokius, kaip anglijonai perstato, kariautojus turėtų, tai jis seniai butų pasidavęs, tuom tarpu jis dar neseniai praneszė Kitchenerui, kad apie pasidavimą ne mislyja ir persergėjo Kitchenerą, jog suszaudys kiekvieną paimtą anglijoną, jeigu jie bandytų suszaudinėti burus.

Pietinė Amerika.

Apie nesutikimus sziaurinės dalies Amerikos republikų tikrų žinių nėra, laikraszcziai talpina vien prieszta raujanczias: sykį garsina, buk Venezuėles kariszka laivynė bomborduoja sziaurinės Columbijos portinius miestus, tai vėl iszreiszkia viltį, kad karės terp Venezuėles ir Columbijos ne bus. Paskutinės žinios gal ir teisingos, kadangi, rodosi, kad Columbijos revoliucijonieriai ir be svetimos pagelbos ima virszų ant rando. Revoliucijonieriai turi apie 20000 gerai apginkluotų kareivių, terp kurių yra daug liuosnorių isz kaimyniszkų republikų. Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos nesutinkanczioms republikoms pasiulė tarpininkystę prie jų sutaikymo, bet iki sziol nė viena isz jų ne priėmė tarpininkystės. Kadangi Suv. Valstijos persergėjo nesutinkanczius kaimynus, jog turėtų įsikiszti, jeigu užgimtų maisztai ant Panamos siaurumos, tai pasikėlėliai stengiasi ne duoti progos ant tokio įsikiszimo. Ant Panamos siaurumos maisztų nėra.

Prancuzija.

Nesutikimai terp Prancuzijos ir Turkijos ne iszdilo. Dipliomatiszki susineszimai likosi pertraukti ir jų Prancuzija ne atnaujįs, kol Turkija ne iszpildys visų reikalavimų. Prancuzijos randas iszvijo laukan turkiszkus detektyvus esanczius Prancuzijoj ant dabojimo turkiszkų revoliucijonierių.

Prancuzijoj laukia atsilankymo caro. Paryžiuj aresztuoja kiekvieną policijai ne pažįstamą svetimtautį; kitus veja laukan isz miesto. Bijo mat anarchistų, nuo kurių stengiasi apsaugoti caro ypatą. Laikraszcziai buvo pagarsinę, jog iszgirdęs apie paszovimą McKinleyo, caras norėjo tuojaus isz Danijos, kur dabar yra, grįžti namon; dabar vienok laikraszcziai pranesza, jog į Prancuziją jis atkaks, tik nežinia, ar atlankys ir Paryžių.

Vokietijoj staiga pasimirė vienas isz įtekmingiausių ministerių, geriausias parlamente kalbėtojas, iždo ministeris Miquel. Pasimirė jis nuo szirdies ligos. Miquel gimęs 1826 metuose, buvo mat ne jaunas.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Vilniaus miesto toda perkratinėja dabar klausymą parengimo žemesnės amatų mokyklos prie cheniszkai techniszkos mokyklos. Ant pradžios ketina parengti tik stalorystos mokyklą, o toliaus, jeigu miesto turtas dalės, bus parengtos dalys ir kitų amatų pasimokyti.

Neseniai atkako isz Lydos į Vilnių miesczionis Czekes ir czia gerai užsidulinęs, užsimanė pasiieszkoti guolio, bet kad rando degtinės pardavinycziose voliotiesi po stalu ne duodu, tai jis iszėjo ant Teatrinio skvero ir ant žolės užmigo. Pamatęs tą, atkakęs į Vilnių isz Kijevo, Adomas Rutkevyczius, užsimanė isz miego pasinaudoti. Prisiartino prie miegancziо ir numovė czebatus. Butų su jais galėjęs prasiszalinti, bet užsimanė dar pasznipinėti po kiszenius, ar juose nėra ko gero. Bekraustant girtuoklio kiszenius, užėjo ne tyczia policistas, nutvėrė Rutkevyczių už apikaklės ir nugabeno į policijos aresztą.

Pereituose metuose ant gyventojų reikalų atgabeno į Vilnių ant papjovimo daugiau galvijų negu užpereituose metuose: raguotų galvijų ant 538 daugiau, verszių ant 6972, avių 3632 ir 5765 kiaulių. Skaitlius atgabentų ant papjovimo galvijų isz Vilniaus gub. pasidaugino, o atgabentų isz Kauno ir Minsko gub. sumažėjo. Mėsos gi atgabeno daugiau: jautienos ant 5420 pudų, kiaulienos ant 2793 pud., avienos ir verszienos ant 2606 pudų. Prekės galvijų buvo: jaucziai vietinių veislių vidutiniszkai po 45 rub., ukrainiszki gi po 90 rubl. Už pudą gyvo gyvulio vietinių veislių mokėjo po 2 rubl 10 kap., ukrainiszką po 2 rubl. 80 kap. Už avis ir verszius mokėjo vidutniszkai po 4 rub. 50 kap. iki 12 rubl. nuo sztukos.

Maskoliszkas randas galutinai daleido miestui Vilniui iszleisti obligacijas ant 750000 rubl., ant surinkimo reikalingų pinigų ant įrengimo mieste elektriszkų žiburių.

Vilniaus žemdarbių draugystė ne palso ant prieszta ravimų, bet perkratinėja toliaus klausymą parengimo mieste augsztesnių mokslų instituto. Daugumas sanarių sutinka parengti žemdarbiszką augsztesnį institutą su sekancziais fakultetais: žemdarbystės, girininkystės, architekturos, chemiszku ir mechaniszku. Taigi butų tai politechniszkas institutas ant pavidalo šeanczių Varszavoj ir Rygoj. Nežinia tik, ar maskoliszkas randas, teip besibauginantis szviesos Lietuvoj, duos ant to savo daleidimą.

Vilniaus miestas rengiasi parengti savo kasztais specijaliszką paukszczių pjovinyczią. Galvijų pjovinyczioj paukszczių ne pjauja, iki sziol kiekviena gaspadinė pjauja juos namiejc ir nieks ne kontroliuoja, ar papjauti paukszcziai yra sveiki ar ne sveiki. Toks darbas vodingas, kadangi nuo mėsos ne sveikų paukszczių ir žmonės gali užsikrėsti visokioms ligoms. Vilniuje vieni žydai suvartoja kas metą daug paukszczienos, ne mažiau kaip 271500 visokių naminių paukszczių jie suvalgo: visztų ir anczių 200000, kurkų arba kalakutų 51500, visztukų 20000.

Sugrįžo jau isz Peterburgo Vilniaus prekėjų pasiuntiniai; kurie buvo iszsiųsti pas iždo ministerį praszyti permainyti paragrafą įstatų, rengiamos prekėjų kasztais prekystos mokyklos, kuriuom apmi, kada jie susivažiuos Gedanijos aplinkinėse.

Toliaus garsino, buk Prancuzijoj Transvaaliaus prezidentas Krueger susitiks su maskoliszku caru. Dabar vienok tam paskalui tie pats laikraszcziai užgina. Nežinia todėl, katra isz tų prieszingų žinių yra teisinga?

Pereitą sanvaitę burams pasisekė apvaldyti du geležinkelio trukiu. Jenerolui Frenchui iki sziol ne pasisekė iszvalyti angliszkų valdybų nuo burų; jų pulkai yra jau vos 100 mylių nuo miesto Cape Town. Viena burų dalis, įsiveržusi į pietrytus nuo Oranijos, buvo prisigriebusi iki Indiszkam oceanui, bet dabar vėl sugrįžo į sziaurius. Angliszki laikraszcziai tvirtina, buk kareiviai Bothos susideda isz mažų vaikų ir buk tik treczdalys jų turi arklius. Žinioms toms vienok nieks ne tiki, kadangi jeigu isz tikro Botha tokius, kaip anglijonai perstato, kariautojus turėtų, tai jis seniai butų pasidavęs, tuom tarpu jis dar neseniai praneszė Kitchenerui, kad apie pasidavimą ne mislyja ir persergėjo Kitchenerą, jog suszaudys kiekvieną paimtą anglijoną, jeigu jie bandytų suszaudinėti burus.

Pietinė Amerika.

Apie nesutikimus sziaurinės dalies Amerikos republikų tikrų žinių nėra, laikraszcziai talpina vien prieszta raujanczias: sykį garsina, buk Venezuėles kariszka laivynė bomborduoja sziaurinės Columbijos portinius miestus, tai vėl iszreiszkia viltį, kad karės terp Venezuėles ir Columbijos ne bus. Paskutinės žinios gal ir teisingos, kadangi, rodosi, kad Columbijos revoliucijonieriai ir be svetimos pagelbos ima virszų ant rando. Revoliucijonieriai turi apie 20000 gerai apginkluotų kareivių, terp kurių yra daug liuosnorių isz kaimyniszkų republikų. Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos nesutinkanczioms republikoms pasiulė tarpininkystę prie jų sutaikymo, bet iki sziol nė viena isz jų ne priėmė tarpininkystės. Kadangi Suv. Valstijos persergėjo nesutinkanczius kaimynus, jog turėtų įsikiszti, jeigu užgimtų maisztai ant Panamos siaurumos, tai pasikėlėliai stengiasi ne duoti progos ant tokio įsikiszimo. Ant Panamos siaurumos maisztų nėra.

Prancuzija.

Nesutikimai terp Prancuzijos ir Turkijos ne iszdilo. Dipliomatiszki susineszimai likosi pertraukti ir jų Prancuzija ne atnaujįs, kol Turkija ne iszpildys visų reikalavimų. Prancuzijos randas iszvijo laukan turkiszkus detektyvus esanczius Prancuzijoj ant dabojimo turkiszkų revoliucijonierių.

Prancuzijoj laukia atsilankymo caro. Paryžiuj aresztuoja kiekvieną policijai ne pažįstamą svetimtautį; kitus veja laukan isz miesto. Bijo mat anarchistų, nuo kurių stengiasi apsaugoti caro ypatą. Laikraszcziai buvo pagarsinę, jog iszgirdęs apie paszovimą McKinleyo, caras norėjo tuojaus isz Danijos, kur dabar yra, grįžti namon; dabar vienok laikraszcziai pranesza, jog į Prancuziją jis atkaks, tik nežinia, ar atlankys ir Paryžių.

Isz Prusų Lietuvos.

Nuspręstas Gumbinės kariszko sudo ant suszaudymo unteroficieras Marten likosi pergabentas isz Gumbinės į Gedanijos (Dancigo) kalėjimą. Sudo iszteisintas unteroficieras Hickel gavo žinią, jog jo ne priims atgal į kariumenę. Trys kiti unteroficierai, kurie liudyjo ant naudos Marteno, teiposgi liekasi isz kariumenės iszvyti, tik nežinia už ką: ar užtai, kad liudyjo teip, kaip jiems sanžinė liepė, ar už tai, kad ne liudyjo teip, kaip kariszkas sudas norėjo.

Kaime Bliudžiuose, netoli Goldapės, siautė gaisras, kuris vieno ukininko isznaikino visas triobas ir visus krutanczius turtus.

Netoli Szilokarczemes, kolonijoj Biemark, sudegė su visais krutancziais turtais ukė lietuvio Bardžiuno.

Insruczio pavietyj, savininkas dvaro Villhelmsthal, Haffender perszovė dvejatą savo vaikų, o paskui ir pats nusiszovė. Kaipo priežastį, savo paliktame raszte, padavė tą, kad jo pati, su jauniausiuoju vaiku jį apleido ir persikėlė pas savo tėvus.

Kaime Lengvatuose, gyvenime tarnaitės, Onos Marcziutės, nuo parvirtusios liampos užgimė gaisras, kuris isznaikino visus namus, Ugnyje pražuvo ir pati minėta tarnaitė.

Kaime Pierlankiuose, netoli Saldovo, nuo sukandžiojimo pasiutusio szuns paduko keturios karvės dailidės Proves. Karves reikėjo užmuszti. Viena isz padukusių karvių sukandžiojo užveizėtoją plytynczios Hintzmaną. Sukandžiotą reikėjo gabenti į Berlyną į specijaliszką pasiutusių žvėrių sukandžiotų gydinyczią.

Tilžėj nusibankrutino žydo Bernsteino bankas. Bernstein vedė medžių prekystą, medžius pirko Maskolijoj; szįmet tas biznis nėjo gerai. Szitas bankierius buvo turtingiausias Tilžėj, jis mokėjo didžiausius mokesczius.

Velavoj, po geležinkelio tilta, prigėrė 13 metų sunus lietuvio vežėjo Radeikio.

Isz miestelio Glubokoje, Disnos pav., Vilniaus gubernijoj.

Szitame pav. priviso daug beproczių, miestelyj Glubokoje yra jų, ant palinksminimo vaikų, mėgstancziu mėtyti į beproczius akmenims, 7 beproczisi. Matyt, nėra jų kam priglausti ir valdžios mažai rupinasi apie patalpinimą tų žmonių į atsakanczias įtaisas.

Kad Maskolijoj, ypacz gi Lietuvoj, uriadninkai ne priguli prie protingų ir dorų, tą visi žino. Czia ne seniai buvo juokingas atsitikimas parodantis aiszkiai sumanumą uriadninkų. Ant prisakymo Disnos pavieczio virszininko, uriadnikas turėjo isztirti kaltę kokios tai suaresztuotos ypatos. Uriadnikas, sugrįžęs atgal, padavė protokolą savo tirinėjimų, prie kurio buvo ir liudyjimas kokio ten Burano. Sudžiai tirinėtojui prisiėjo teiposgi iszklausinėti tą patį liudytoją, bet pasirodė, kad jis jau nuo 10 metų ramiai ilsisi kapuose. Uriadnikas pats prie savo protokolo perstatė liudyjimą seniai pasimirusio žmogaus ir tai dar su jo paraszu. Na argi reikia dar geresnio fakto ant parodymo menko sumanumo ir dorumo uriadnikų Lietuvoj!

Isz Rygos.

Rygoj yra Latvijos didžturczių kasztais, be prisidėjimo rando, užlaikomas vienas isz geriausių Maskolijoj, politechniszkas institutas. Nuo ateinanczių mokslo metų maskoliszkas randas įveda į institutą mokinimą stacziatikiszkos dievmaldystos formų. Kokį susiriszimą turi mokinimas dievmaldystos su mokslais, kokius privalo platinti politechniszki institutai, to turbut ne žino nė įvedę į politechniką stacziatikiszką teologiją maskoliszki ministeriai.

Isz Vilniaus gub.

Pirmoje pusėje liepos mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 33 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo 2, nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminų 3, nuo perkuno įtrenkimo 7 ir nuo nežinomų priežasczių 21. Vysuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 36647 rubl. Didžiausias gaisras buvo Hamernėj, Nemenczino valszcziuje, kur sudegė garinis malunas ir dveji namai prigulinti savininkui dvaro Bezlanų; blėdį czia ugnies padarytą skaito ant 15000 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 21, žmogžudystė papildyta 1, patsžudysczių 2. Vagystų papildyta 8; daiktų pavogė už 263r., o pinigų 631 rubl. Arklių pavogė: Trakų pav. 2, Aszmėnų 3, Disnos 1; taigi isz viso 6 arklius.

Ledai pabaigoj berželio ir pradžioj liepos mėnesio puolė Vilniaus gubernijoj sekancziose vietose: 24 d. berželio ties dvaru Bogumiliszki, ties kaimais Salki, Danominais ir Dainovo, Soleczniku valszcziuje, Vilniaus pav. Ledai iszmuszė žieminius javus ant ploto 305 desiatinų, o vasarojus ant 448 desiatinų; blėdį jų padarytą skaito ant 28896rubl. Tą paczią dieną ledai iszmuszė javus ukininkų ir kunigo Zagorskio kaime Biniakoniuose (Lydos pv.) ant 75 desiatinų. Blėdį jų padarytą skaito ant 4740 rubl.; kaime Kovalkuose iszmuszė javus ant 110 desiatinų; blėdį jų padarytą skaito ant 1540 rubl. Szczuczino val., kaimo Turka, dvaro Jutyinsk ir paliverko Szczuczinėlio ant ploto 450 des.; blėdį jų padarytą skaito ant 3240rubl. 1 d. pjutės ledai, teiposgi Lydos pavietyj, iszmuszė javus ant ploto 341 des. kaimų Linica, Kaszetų, Krakszlių, Rudnios ir Gribatino. Blėdį czia ledų padarytą skaito ant 17640 rubl.

Isz Grodno.

Nežinomi juokdariai, ar piktadariai padarė czia daug triukszmo per iszsiuntinėjimą atsiliepimų, buk miestas bus padegtas. Kadangi perėjusiuose metuose budavo czia gana tankiai dideli gaisrai, tai, žinoma, kad daugelis gyventojų tuos atsiliepimus palaikė už teisingus ir laukė su baime, kada padėgėjui savo pažadėjimą iszpildys. Baimė apėmė ir valdžias; agentai asekuracijos draugyczių atsisakė asekuruoti triobas; gubernatorius parengė naktines kazokų patroles. Iki sziol vienok, ant laimės, didelių gaisrų ne buvo ir yra jau viltis, kad nė ne bus, kadangi artinasi jau ruduo su savo drėgnumu, szlapius stogus ne teip lengva padegti ir užgimus gaisrui, ugnis nesiplatina jau teip, kad jos ne galima but suvaldyti.

Ministerijos atskaita apie užderėjimą Lietuvoj.

Maskoliszka žemdarbystės ministerija garsina savo atskaitą apie sziųmetinį užderėjimą Lietuvos laukuose. Isz tos atskaitos iszpuola, kad žieminių javų surinko Vilniaus gubernijoj po 50 pudų nuo desiatinos; szieno nuo užliejamų plevų po 145 pudus nuo desiatinos. Kauno gubernijoj žieminių javų surinko po 76 pudus nuo desiatinos, Minsko gub. po 62., Vitebsko gub. 65 pud., Grodno gub. po 56 pud. Taigi žieminiai javai geriausiai užderėjo Kauno gub., o prasczіausiai Vilniaus gub. Szieno surinko: Kauno gub. po 205 pud. nuo desiatinos, Vitebsko 145 pd., Minsko ir Grodno po 175 pd. Taigi ir szieno daugiausiai buvo Kauno gub.

Isz Lietuviszko Minsko.

Rengiamą czia miesto kasztais prekystos mokyklą nutarta atdaryti nuo pradžios szių mokslo metų. Norinti mokintiesi, galės dar szįmet į mokyklą pastoti. Kaip Vilniuje, teip ir czia užgimė nesusikiurai su žydais isz priežasties mokyklos. Mat pagal ministerijos užtvirtintus įstatus: į mokyklą gali pastoti tik 40% žydukų, 60% gi turi but stacziatikių. Ką gi daryti, kad stacziatikiai ne mėgsta mokintiesi? Miesto galva atsiszaukė į ministeriją, praszydamas atsakanczių permainų įstatuose rengiamos mokyklos, tik nežinia, ar ministerija praszymo iszklausys. Pinigų ant mokyklos turės sudėti daugiausisi žydai, o tuom tarpu jie galės į mokyklą siųsti daug mažiau savo vaikų negu mažai prisidėję stacziatikiai.

Isz Minsko gubernijos.

Minsko gubernijoj. Mozyriaus pavietyj smarkiai siauczia difteritas, nuo kurio ypacz vaikų labai daug mirszta. Ukininkai paprastai jieszko daktaro pagelbos per vėlai, kada ne galima jau pagelbėti.

Mieste Bobruiske trenkė perkunas į vienus namus, žaibas įpuolė per kaminą į kambarį ir užmuszė stovinczią prie pecziaus moteriszkę.

Szią vasarą Minsko gubernijoj buvo labai daug gaisrų. Ugnį tankiausiai užkręczia be priežiuros palikti vaikai.

Isz Wisztyczio, Suvalkų gub.

Netoli szito miestelio 33 žydai iszeiviai stengėsi persigriebti per rubežių į Prusus. Vedė juos žydas vedėjas, kuris, už atsakantį užmokesnį, apsiėmė pervesti teip kad nė szunes ne sulus. Vedimas vienok ne pasisekė, visą pulką užvedė ant rubežiaus sargų. Vedėjas, pamatęs sargus, paliko iszeivius, o pats pabėgo. Visą iszeivių pulką paėmė maskoliszki rubėžiaus sargai ir atvarė į Visztytį. Patalpino tuom tarpu valszcziaus areszte, kol ne iszsiųs atgal į jų gimtinę.

Laiszkas isztrukusio isz maskolių nagų.

Atvažiavus man isz Maskolijos į Ameriką, nuvatna iszrodė, kad czia viskas kitaip, ypacz nudžiugau pamatęs, kad czia nieks ne draudžia skaityti lietuviszkų rasztų ir kad czia yra laikraszczіai, kuriuose rukentėję musų kankintiniai gali apie savo kentėjimus ir skriaudas apreikszti lietuviszkai visuomenei.

Vasario mėnesyj pereituose metuose, gyvendamas Liepojuj, gavau lietuviszką laikrasztį "Ukininką", kurį ne tik pats skaicziau, bet ir kitiems broliams daviau. Vienas mano mylimas ir isztikimas draugas, žinoma lietuvis, apie tai praneszė maskoliszkai valdžiai. Ne ilgai trukus, nakties viduryj apstojo mano gyvenimą raudonsuliai, padarė kratą ir rado laikrasztį. Suėmė kaip žmogžudį ir nuvežė į kalėjimą. Žandarai klausinėjo, isz kur gavau laikrasztį. Asz atsakiau, jog vienas gudas, kurio pavardės nežinau, važiuojantis drauge geležinkeliu, suteikė man žandarų rastus pas manę laikraszczius. Toliaus klausinėjo, kaip iszrodė tas gudas? Asz pasakiau, kad turėjo rudą barzdą. Parodė paskui žymesnių lietuvių fotografijas ir klausė, katras isz tų suteikė man laikrasztį, bet asz pasakiau, kad terp parodytų paveikslų tokio nėra. Liepojuj laikė manę tamsioje ant vandens ir duonos, o paskui iszgabeno į Hasenpotha, kur kalinyj laikė 4 mėnesius. Kadangi czia kalinys ne sveikas, drėgnas ir užveizda su pasodytais apsieina bjauriai, tai asz sunkiai apsirgau. Žandarai, matydami, kad gyvenimas mano baigiasi, sutiko ant 100 rublių kaucijos paleisti. Pinigus sudėjau ir tokiu budu mano 100 rublių žuvo raudonsiulių naguose, o asz atkakau į Ameriką.

Lietuvis.

Isz Amerikos.

Gyventoju statistika.

Washingtono statistiszkas biuras garsina vis toliaus statistiszkas žinias, surinktas paskutinio liaudės suskaitymo. Sztete Ohio, laikė liaudės suskaitymo buvo 4157545 gyventojų, kuriame tai skaitliuje buvo: 2102655 vyriszkiai ir 2054890 moterų. Svetur gimusių buvo 458734 ir 97341 parvuoti. Sziaurinėj Dakotoj buvo 319946 gyventojai, kuriame tai skaitliuje 177493 vyriszkiai ir 141653 moterys; svetur gimusių buvo 113091; parvuotų 7434, kuriame tai skaitliuje 6968 indijonai. Oklahomoj gyventojų buvo 398331, kuriame tai skaitliuje: 214359 vyrų ir 183972 moterys. Svetur gimusių buvo 12680. Parvuotų 30087, kuriame tai skaitliuje 18831 negrų ir 11945 indijonai. Sztete Oregon buvo 413536 gyventojai. Vyriszkių buvo 232985 ir 180551 moteris. Svetur gimusių buvo 65748. Parvuotų 18954, kuriame tai skaitliuje 10397 chiniecziai, 2501 japonietis ir 4951 indijonas.

Iszvežti darbininku organizacijos virszininkai.

TAMPA, FLA. Czianyskszciai "Resistancia" organizacijos cigarų dirbėjai pakėlė sztraiką. Virszininkus organizacijos, isz viso 13 žmonių, priverstinai susodino į karą, iszvežė prie jurių, susodino į laukiantį prie kranto laivą ir iszgabeno ant jurių. Po 7 dienų plaukimo, iszsodino juos ant pieskinės be vandens salutės prieszais Honduras ir paliko. Butų jie turėję badu iszmirti, bet ant jų laimės, rado juos vienas indijonas ir pervežė ant sausžemio. Isz czia jiems pasisekė sugrįžti pas savo szeimynas į miestą Tampą. Kas yra tie nežmoniszki jų prieszai, kurie juos ant prapulties iszvežė, dar nežinia. Washingtono valdžios iszsiuntė tirinėtojus isztirti visą tą atsitikimą. Virszininkai Resistancia organizacijos tvirtina, jog prie jų iszvežimo dalyvavo jiems pažįstami miesto Tampa gyventojai.

Didele vagysta.

LOS ANGELOS, CAL. Netoli nuo czia, vasariniame gyvenime Long Beach vagiliai paszlavė 24000 doliarių. Minėtame gyvenime apsigyveno koksai Kempley, atkakęs czia su mieriu pirkti farmą. Apie tai žinodami vagiliai, nusiviliojo jį neva ant apžiurėjimo farmos, o kada tas iszvažiavo į jų nurodytą vietą, jie įsikraustė į gyvenimą ir visus Kimpleyo pinigus pavogė.

10000 vaisiniu medžiu isznaikino.

ATHENS, OH. Žemdarbystės ministerija garsina, jog viename tik szitame pavietyj vabalai vadinami San Jose utėlėms isznaikino daugybę vaisinų medžių, vienų armeniszkų slyvų iszdžiuvo 10-000 medžių. Kituose pavieczuose tie vabalai teipogi ne mažai blėdies vaisių augintojams padarė. Blėdį jų padarytą ant viso Suv. Valstijų ploto reikia jau skaityti milijonais doliarų.

Sukurys.

BENKELMAN, NEBR. 6 d. rugsėjo siautė szitose aplinkinėse smarkus sukurys, kuris ne mažai blėdies pridirbo. Prie to ir diktai žmonių likosi sunkiai sužeistų. Ant Regwoldo farmos darbininkai nuo sukurio pasislėpė į tvartus, bet sukurys triobas sugriovė ir trys tvartuose pasislėpę darbininkai likosi sunkiai sužeisti. Panaszių atsitikimų szitose aplinkinėse buvo daugiau.

Prova Schleyo.

Neužilgio prasidės prova garsaus admirolo Schleyo. Kad laivynės ministerija teipogi nėra be kaltės prie platinimo apjuodinančių Schleyą paskalų ir garsinimo neteisingų raportų, galima manyti isz to, kad ji, nors pakvietė visus prieszingus Schleyui liudininkus, iki sziol ne pakvietė nė vieno paties Schleyo nurodyto; norėtų tos pusės kuo mažiausiai liudininkų prileisti. Žinoma, Schleyo advokatai ant tokių komedijų nesutinka.

Numire Chicagos didžturtis.

NEW YORK. Saratogoj, 8 d. rugsėjo pasimirė vienas isz didžiausių Chicagos didžturczių, H O. Armour, kuris gyveno puikiai parengtame czia vasarniame savo gyvenime.

Sugriove tiltą.

CLEVELAND, OH. Įmirkęs nuo lytaus upės krantas nuskilo ir nucziuožė ant taisomo tilto Lake Shore Garden Parke ir tiltą sugriovė. Prie to trys besidarbuojanti prie taisymo tilto italijonai likosi užmuszti, o trys sunkiai sumankyti.

Ypatiszka priežastis padegimo.

PHILADELPHIA, PA. Likosi czia suaresztuotas buvęs Philadelphios ugnasargys, vokietis Robert Ditto už padegimus. Per paskutinius 6 mėnesius jis Philadelphioj padegė daug triobų ir prie to prisipažino. Paklaustas, kodėl tą padarė, atsakė, jog jam teip patinka žiurėti, kaip žmonės apie ugnį deganczių triobų bėgioja, kad per padegimus užsimanė suteikti sau progą tą matyti tankiaus negu paprastai.

226 kareiviai apsirgo.

ATLANTA, GA. 226 kareiviai stovinti forte McPherson sunkiai apsirgo. Daktarai kaipo priežastį ligos paduoda nuodus nuo pagedusios mėsos. Isz 416 kareivių, stovinczio forte garnizono, tik 190 sveiki, kiti gi visi serga. Isz kur atsirado nuodai, kuriais kareiviai užsinuodino, dar nežinia. Tą atsitikimą dabar tirinėja.

Žemcziugai Minesotoj.

Tulose upėse Minesotos randa žemcziugus ir jų gaudymu užsiima specijal szki gaudytojai. Iki sziol vienok didelių žemcziugų Minesotos upėse ne rasdavo. Tik dabar gaudytojams pasisekė surasti didelį, gražios parvos žemcziugą, už kurį jubileriai siulo 2000 dol.

Prigere Niagaroj.

NIAGARA FALLS. Jauna mergina Wagernfluser užsimanė bacz koj perplaukti Niagaros vandens puolimą. Įlindo į baczką, liepė nuvežti į srovę ir paleisti; ką ir iszpildė. Ji su vandenia nupuolė ir prapuolė. Turbut baczką pagriebė sukurys, kuris gal ir dabar gelmėj ją suka.

Nuodai.

CLEVELAND, OH. Ant vieno czia atsibuvusio apvaikszcziojimo 90 sveczių užsinuodino, pavalgę pagedusių austerių. Rods iki sziol nė vienas isz apsirgusių ne numirė, bet terp jų yra labai sunkiai serganti.

Nelaimes ant geležinkeliu.

DALLAS, TEX. Netoli miesto, ant Texas Pacific geležinkelio, susimuszė du trukiai. Prie to paczto klerkas likosi ant vietos užmusztas. Didesnė dalis vagonų susidaužė. Viename sudaužytame vagone buvo arkliai, kurių 20 likosi užmusztų.

CHAGRIN FALLS, OH. Ant Cleveland—Chagrin Falls elektriszko geležinkelio linijos susimuszė du į prieszingas puses bėganti karai. Prie to keturi pasažieriai likosi sunkiai apkulti.

JAMESTOWN, N. DOKOTA. Netoli nuo czia, ant Northern Pacific geležinkelio, susimuszė du trukiai. Prie to 5 ypatos likosi ant vietos užmusztos ir 5 sunkiai sužeistos.

JAMESTOWN, N. D. Netoli czianyskszczios geležinkelio stacijos susimuszė pasažierinis trukis su renkanczia vagonus lokomotyva. Prie to 4 pasažieriai likosi užmuszti ir keturi sunkiai apkulti.

MANNINGTON, W. VA. 14 mylių nuo czia iszszoko isz rėlių pasažierinis trukis. Trukio vedėjas ir diktai pasažierių likosi užmusztų, o dar daugiau sunkiai apkultų.

Gaisrai.

HOUGHTON, MICH. Siautė czia 3 d. rugsėjo didelis gaisras, kuris isznaikino Hancocko lentų pjovinyczias. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 100000 dol.

JEFFERSON, WIS. Sudegė czia Wisconsin Mfg. Co. dirbtuvės ir kelios aplinkinės triobos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100-000 dol. Prie gesinimo 4 ugnasargiai likosi gana sunkiai užgauti.

WEST SUPERIOR, WIS. Užsidegė dokai Lehigh Coal and Coke Co. Terp kitko sudegė 200000 tonų anglių.

LAUSING, MICH. Sudegė czia Forster Lumber Co. lentų pjovinyczios. Per tai 150 darbininkų ne teko darbo.

DENVER, COL. 8 d. rugsėjo siautė czia didelis gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 150000 doliarų.

Isz darbo lauko.

¶ WILKESBARRE, PA. 700 vagonų taisytojų varstotuose Central geležinkelio mieste Ashley sugrįžo prie darbo. Kadangi kompanija laike sztraiko priėmė daug naujų darbininkų, tai dabar ne gali atgal priimti visų senųjų.

¶ LITTLE ROCK, ARK. 600 kalnakasių Huntington anglių kastynių pakėlė sztraiką todėl, kad kastynių savininkai nuo pusės mėnesio neužmokėjo už darbą. Kalnakasiai Hartford kastynių teipogi sztraikuoja.

¶ NEW YORK. Darbininkai Standard Chain Co. pakėlė sztraiką. Jie reikalauja didesnio už savo darbą užmokesnio.

¶ ALTOONA, PA. Darbininkai Pittsburg, Johnston, Ebensburg & Eastern geležinkelio, kurie buvo sztraiką pakėlę, sugrįžo vėl prie darbo.

¶ MASSILON, OH. Darbininkai czianyskszczių stiklo dirbtuvių sutvėrė uniją. Jie dabar reikalauja po 1 dol. didesnio ant sanvaitės už darbą užmokesnio.

¶ MILWAUKEE, WIS. Darbininkai plieno dirbtuvių Bay View nutarė grįžti prie darbo ant tokių iszlygų, kokias pasiulys trustas.

¶ WASHINGTON, D. C. Czianyskszciai tapiceriai pakėlė sztraiką. Jie reikalauja po $3.20 už dienos darbą.

¶ INDIANOPOLIS, IND. Atsibuvo czia susivažiavimas fabrikantų ir darbininkų stiklo dirbtuvių. Ką susivažiavę nutarė, dar ne žinia.

¶ IRSON, PA. Pradėjo czia statyti naujas geležies ir plieno dirbtuves, kuriose prasidės darbai nuo ateinanczių naujų metų.

¶ PITTSTON, PA. Pasibaigė sztraikai czianyskszciose Sterling szilkų dirbtuvėse ir jose jau prasidėjo darbai.

ISZ Lietuviszku diryu.

Ar liberaliszki laikraszcziai kovoja su tikėjimu ir ar ji griauja?

Klerikaliszki, ypacz kunigų iszleidžiami arba jų globoj ėsanti laikraszcziai kolioja ir iszmislinėja ne butus daiktus ant visų neklerikalų, kolioja visus neklerikaliszkus laikraszczius, ne garbinanczius spangai kunigų darbų, ypacz gi reikalaujanczius iszsirokavimų kunigų isz parapijos pinigų ir susiaurinimo kunigų savvalios lietuviszkose parapijose. Koki pravardžiavimai ne tinkanti spaudoj tilpo kun. Saurusaiczio "Bažnyczios Tarne"? Ne szvaresnius žodžius ir niekinimus neklerikalų vartoja daugelis musų pamokslininkų Dievo namuose. Ant galo, kada Waterbury'o parapijonai pradėjo reikalauti iszsirokavimo isz sudėtų ant bažnyczios aukų, godotinas zokoninkas, lyg pabugęs pasekmės slėpimo rokundų, iszvilko neturinczią jau 19 szimtmetyj vertės, užsilikusią nuo vidurinių amžių gadynės, cenzurą ant skundimo kunigų į svietiszkus sudus. Nors kunigas kuo bjauriausiai pasielgtų, sutersztų visą savo luomą, kiti kunigai to ne nupeiks, bet užtars ir neteisingiausią savo luomos sanarį, perstatys užvilkusį dvasiszkos ypatos bjaurius darbus į aikszte už bedievį ir atlikta. Primetimas bedievystės negarbinantiems kunigų, reikalaujantiems, kad ir jie gyvėnime ne laužytų doros principų, yra, galima sakyti, vienaitinis klerikalų ir svarbiausias ginklas apgynimui dvasiszkos luomos ir iszteisinimui kunigų pasielgimo. Girdi, dvasiszka "asaba" ne gali sutepti savę kokiais nors peiktinais darbais, visi, girdi, apkaltinimai yra "velnemanių" iszmislyti ant iszgriovimo "szvento tikėjimo". Intrigos, savinimaisi parapijų pinigų, pjudymai žmonių terp savę, ką liberalai mėgsta užmetinėti kunigams, yra tai iszmislas, melas, iszvilktas ant pažeminimo tikėjimo ypatoje jo "szventų tarnų". Kunigai, girdi, yra tai žemės druska, juos užgauti nors teisingai, yra tai baisi nuodėmė priesz Dievą, tik valnamaniai, ne turinti Dievo szirdyje, pasileidę, doriszkai nupuolę gali tą daryti. Tokiais ir kitokiais, ant pavidalo "klitus baidus", motyvais kovoja musų klerikalai su liberalų iszvilktais, kunigams ne parankiais faktais. Nė žinios apie padirbimą svetimo paraszo kunigų laikraszcziai ne dryso per savo laikraszczius praneszti. O vienok tai faktas musų gyvenime labai svarbus.

Liberaliszki laikraszcziai ne užsiima kova su kokiu nors tikėjimu; tikėjimais jie neužsiima, kadangi tie reikalai yra privatiszki žmogaus saužinios reikalai, o tokiais ne laikraszczių užduotė užsimineti. Jeigu kaip kada ir pasiremia ant tikėjimo, tai vien tąsyk, kada kunigai nori jį paversti į įnagį savo asabiszkų reikalų, arba ant uždengimo ne vertų pagyrimo darbų, ypacz gi jeigu jie atliekami su skriauda lietuviszkos visuomenės. Jeigu liberalai prieszinasi kunigų mieriams, tai daro tą ne dėl tikėjimo, bet vien todėl, kad ne nori, idant kunigai sugrąžintų laikus Szventos inkvizicijos, arba laikus "pirmos nakties" tiesų ir tam panaszias sanlygas, kurios praeitėj teip daug žmonijai pikto atgabeno. Jeigu liberalai ne sipriesztintų, jeigu jie tylėtų apie visus peiktinus kunigų darbus, jeigu slėptų visus jų nusidėjimus ir skriaudas, kokias žmonėms daro, tie geidžiasmi Szventos inkvizicijos ir "tiesų pirmos nakties" laikai bo abejonės dar su grįžtų. Jeigu liberalai tylėtų — juk kunigai visus jiems spangai tikinczius paverstų į savo vergus ir įnagius. Ir ką lietuvystė isz to turėtų? Tegul kunigai gina vien tikėjimą ir už jo tiesas kovoja, kituose gi musų reikaluose tegul ne seja ne sutikimų ir vaidų, tegul ne skriaudžia visokiais budais žmonių, tąsyk ne reiks mums pjautiesi, ne vieną darbą isz vien galėsime atlikti. Dabar to ne galima padaryti, bet ir tame ne vien laberalų kaltė. Iszvikta kunigo Saurusaiczio cenzura ant skundimo kunigų ne dvasiszkiems yra tai vaikiszkas iszmislas. Gėra ji buvo vidurinių amžių gadynėj, bet ne dabar. Iszvilkimas jos dabar rodo vien, kad ant atsiekimo savo paslėptų mierių, ant uždengimo savo peiktinų darbų kunigai nieko ne niekina dabar, kaip ne niekino ir vidurinių amžių gadynėj, nors dalykai, kurie tiko 1000 metų atgal, jau sziądien ne tinka.

Isz Brooklyno.

Laikraszczuose buvo garsinta, jog ant 2 d. rugsėjo rengiamas czia didelis kriauczių apvaikszcziojimas. Teisybė, apvaikszcziojimas buvo, bet ne toks, kaip buvo garsinta. Buvo garsinta, kad vaikszczios 600 kriauczių ir 150 merginų. Atsibuvo vienok visai prieszingai. Užgimė mat nesutikimai ir merginos likosi atmestos, nors jos turi savo uniją ir savo pinigais prisideda ant palaikymo unijos, nieks merginoms ne gali nieko užmesti. Merginos, gavusios pakvietimą, su džiaugsmu ant apvaikszcziojimo sutiko ir pradėjo ruosztiesi. Tuom tarpu vyrai, susirinkę ant mitingo, pradėjo ne butus daiktus ismislinėti ant merginų. Tos, apie tai dažinojusios, susirinko į privatiszką gyvenimą ant mitingo ir nutarė ne tik ne dalyvauti ant vyrų parengto apvaikszcziojimo, bet už dėjo dar bausmę po 2 dol., jeigu katra eitų ant vyrų baliaus, o pirma buvo nutarusios uždėti bausmę ant tų, kurios ne dalyvautų. Dažinoję vyrai, kad merginos ne nori jų klausyti ir nutarė ne ateiti nė ant baliaus, pradėjo jas visaip niekinti ir gazdinti, kad ne įleis į szapas prie darbo; žadėjo net sumuszti, jeigu ne ateis ant baliaus. Dalis merginų pabugo ir isztikro ant baliaus atėjo, bet visos sumasnės, teiposgi merginų unijos prezidentė, Palonė Vilkaicziutė, ne atėjo, kadangi tos suprato, jog jas vyrai įžeidė. Isz tikro vyrai su merginoms visai nė gražiai pasielgė. Gaila labai, kad vyrai ne pripažįsta merginoms lygių tiesų ir nori jas už savo verges laikyti. Teip su savo merginoms nesielgia nė viena apszviestesnė tauta, bet savo moteris ir merginas godoja. Negalima vienok nuo musų vyriszkos unijos sanarių per daug reikalauti, kadangi joje mažai apszviestesnių, mažai yra skaitanczių laikraszczius ir knigas; vietoj skaitymo mėgsta saliunus. Yra vienok jau ir czia geriau, to liaus ir tamsunų akys atsidarys ir jie geriau supras savo pareigas. Porą metų atgal kiekvieną kiszeniuj turintį laikrasztį vadindavo szliuptarniu, dabar jau to ne daro, nors pats dar vis ne skaito. Ateis gal laikas, kad ir skaitymo nesibaidys. Kriauczius.

Isz Wandergrift, Pa.

Czia neseniai likosi suaresztuotas vienas lietuvis. Apskundė jį viena moteriszkė už tai, kad jis, niekeno ne praszytas, įlindo į jos gyvenimą ir ne ėsant vyrui namieje, gerai ją apdaužė. Kada rengėsi jį isz czia iszvežti, tai melste meldė skundėjos, kad dovanotų. Moteriszkė susimylėjo ir paleido nabagą isz areszto. Gal dabar ne landžios po svetimus gyvenimus ir elgsis gražiau. Vand.

Reikaluose pinigų sudėtų anl "Freedom".

Pagarsinus D-rai Szliupui, jog užmanymas iszleidinėtis, usijungusių lenkų, rusinų ir lietuvių pajiegoms, laikrasztį "Freedom", siszkinimui padėjimo tų tautų, iszviro, kyla visoki užmanymai, ką padarytų su lietuvių sudėtais ant to pinigais? Kad ant tų pamatų, kaip buvo nutarta Pittsburg'e, laikrasztis ne galės iszeiti, tą galima buvo matyt isz syk. Lenkai paėmė vadžias viso reikalo į savo rankas ir dagi koki lenkai. Ugi p. Jablonski, kuris net terp savųjų, kaip dabar į aikszte iszeina, neiszkenczia intrigų nevarinėjęs ir tai intrigų ne labai gražių. Kuomgi mums lenkai geresni už finus, latvius, gruzinus, armeniczius ir daugelį kitų prispaustų tautų, jeigu mes prie iszpildymo musų užmanymo pakvietėme lenkus ir jiems pavedėme vadovystę ir vedimą užmanymo?

Rods nieks ne draudė atsilieptí ant musų užmanymo ir prie jo prisidėti ir kiticms. Teisybė, kad nieks ne draudė, bet prisilaikant teisybės, reiktų pasakyti, kad nieks kitų ir ne kvietė; musų gi laikraszczių ne skaito ir ne supranta ne tik finai, armenai, gruzinai ir kiti, bet nė latviai, nė lenkai. Lenkai atsiliepė todėl, kad juos savo rasztais, patilpusiais "Zgodoj", pakvietė D ras Szliupas, o seimas jiems vedimą užmanymo pavedė. Kasgi pakvietė prie darbo kitas prispaustas tautas? Žinoma, nieks, todėl jos ir ne atsiszaukė, kadangi jos apie užmanymą ne žinojo. Ne pakviesti prie darbo ir įkunyjimo užmanymo prisidėti ne galėjo. Per tai isz ryszio prispaustų tautų iszėjo ryszis tautų senovės lenkų republikos po ta paczia lenkų hegonomija, kaip senovėj. Isz to nieko prakti-zko iszeiti ne galėjo ir ne iszėjo.

Ką gi dabar daryti su pinigais lietuvių sudėtais ant to neva prispaustų tautų laikraszczio? Mėgstame mes net per tankiai kelti vis naujus užmanymus, nors senų ne visada mokame ant tvirtų pamatų pastatyti. Ne įstabu todėl, jeigu dabar vėl, kaip isz Pandoros dėžės, kyla užmanymai, ką daryti su pinigais ant "Freedom" sudėtais?

P. Juozas, per "Lietuvą", užmano tuos pinigus apversti ant darbininkiszko laikraszazio. Lietuvos Artojas per "Katalikę" užmano iszversti į angliszką kalbą Zanavyko Lietuvos Istoriją ir Jankaus tokį jau istoriszką szkicą, kadangi, girdi, isz "Freedom" ir teip ne butų buvę naudos, nes jo nė Mikalojus, nė Willius ne butų skaitę (ne jiems buvo paskirtas tas laikrasztis bet už juos doresniems). Teip vienas kaip ir kitas isz tų rasztų yra paskirti vaikams ant pavirszutiniszko susipažinimo su Lietuvos Istorija, jie jodėl visai ne tinka suaugusiems, o vaikai juk mums ne pagelbės, kad ir perskaitytų Zanavyko Istoriją. Teip anglijonai, kaip vokiecziai arba prancuzai daugiaus žinių apie lietuvių praeitį gali rasti savo kalboj kiekvienoj platesnėj visuotinoj istorijoj, žinoma, tik ne istorijos rankvedžiuose paskirtuose vaikams pradinių mokyklų. Mieris "Freedom" ne buvo supažindinti anglijonus su musų istorija, ką jie gali rasti savo kalboj knigose, bet supažindinti su dabartinių musų politiszku padėjimu, su musų skriaudomis, kas spaudžianczių randų yra slėpiamas, arba atžagariai, melagingai perstatomas ir tai supažindinti su tuom ne carus, kaizerius arba prezidentus, bet tautas, terp kurių jug ne visi sudemoralizuoti, o tautos priverczia savo valdonus teip elgtiesi, kaip tauta nori, priesz tautos norą turi nusilenkti didžiausi despotai. Despotiszki valdonai tol gali skriausti savo pavaldinius, mynioti doros prisakymus, kol tauta ar per savo tamsumą ir nesupratimą, ar per tai, kad ji valdžių despotizmo sude moralizuota, nesiprieszina piktai sėklai despotų sėjamai.

Užmanymas Dro Szliupo, idant vietoje "Freedom", už surinktus nuo lietuvių ant to pinigus iszleidinėti angliszkoj kalboj knigutes, perstatanczias musų skriaudas, labiausiai atsako pirmutiniam užmanymui. Žinoma, czia svarbiausiu yra tas, kad tokios knigutės teip butų paraszytos, kad jas su noru galėtų anglijonai skaityti, o ne mestų szalyn, perskaitę pirmą puslapį.

Ką vienok daryti isz tikro su pinigais surinktais ant "Freedom", apie tai gali spręsti tik tie, keno yra pinigai, taigi tie, kurie juos paaukavo. Jeigu mieris, ant kurio jie dėjo pinigus, ne siduoda isz pildyti, jie turi tiesą paskirti pinigus ant ko kito. Tegul todėl jie atsiliepia. Jų balsas tame dalyke yra svarbiausias.

Isz Elizabeth, N. J.

Darbai ant rudens pradeda eiti niekyn, dabar jau sunku czia gauti darbą. Daugelis lietuvių apleido Elizabethą ir keliauja į Chicagą. Nežinia, kas juos ten traukia? Turbut draugai geras žinias atsiunczia apie darbus Chicagoj.

Didesnių nesutikimų terp czianykszczių lietuvių nėra, kadangi visi miega, tai nėra už ką pyktiesi. Apart karczemų, czia kitokių lietuviszkų biznių beveik nėra. Beveik visi biznieriai czia žydai ir lietuviai jiems nesza savo sunkiai uždirbtus pinigus, palaiko žydus, o saviemsiems pavydi. Žydai isz lietuvių turi czia geriausią pelną. Neseniai du jauni lietuviai uždėjo czia mėsinyczią ir grocernę. Isz pradžių lietuviai pas juos gana noriai pirko reikalingus produktus, bet paskui atsirado keli žydberniai, kurie pradėjo lietuviams baznį gadyti. Jų moterys ateidavo į sztorą ir varydavo lietuvius biznierius į darbą. Girdi, musų vyrai sunkiai dirba fabrike, o jus kaip versziai dykaujate,; žydams, girdi, biznį varyti, o ne jums. Kadangi tos menko proto lietuviszkos moterys paskui pradėjo pirkėjus atkalbinėti, tai užsidėjusiems biznį vaikinams nieko daugiau ne liko, kaip sztorą pusdykiai žydui parduoti; jis dabar gerą daro biznį ir ne mažai nuo lietuvių pinigų prilupa. Argi anos žydui tarnaujanczios moterys nesupranta, kad per tai nuskriaudė savo brolius, kaip vogte iszlupo jų į biznį įdėtus pinigus. O gal tą nuodėmę ir per iszpažintį slepia? Mat per tamsumą szitos moterys ne gali gero nuo pikto atskirti. Apszviestas ir doras žmogus niekada ne skriaus, ne kenks savo broliui, ne tarnaus mus isznaudojantiems žydams.

Nors czia yra diktai lietuvių, yra gana ir vaikų, bet apie siuntimą jų į mokyklą tėvams ne rupi; apie parengimą kokios nors mokyklos lietuviams niekam nė nesisapnuoja. Tinkanczių ant varymo biznio terp lietuvių nėra. Sumanus ir teisingas žmogus galėtų czia gerą biznį padaryti. Czia yra žydeliai turinti groceriją ir mėsinyczias, kits turi duonkepę ir visiems gerai sekasi, kadangi per savo tamsumą lietuviai pas žydus viską perka. Lietuviai už nuodemę priesz Dievo prisakymus laiko, jeigu užsideda sztorą. Toks mat musų tamsumų supratimas. Ne įstabu todėl, jeigu terp czianykszczių lietuvių peisuocziai teip tarpsta. Vienas žydas neseniai czia perėjo į katalikiszką tikėjimą ir nori eit į kunigus. Palaukkime kiek, o isz Joselių ir Meyerių turėsime katalikiszko tikėjimo kunigus. Ne žinia tik ar pasisek. Žinoma, reikia tik, kad pradėjoj pasisektų, o paskui jau semitų kunigų prisiveis daugiau. Mato jie, kad ant to galima gerai uždirbti.

Peklinis.

Victoras Sabonis.

Pereitame numeryj "Vienybė" praneszė, jog pasimirė vienas isz smarkesnių Amerikos lietuvių, Victoras Sabonis. Kadangi platesnių žinių nė "Vienybė" ne paduoda, tai mes ir nežinome, nuo ko pasimirė tasai musų tautietis. Žinome, kad jis buvo pastojęs į Amerikos kariuomenę. A. a. Victoras buvo vienu isz smarkiausių aukų rinkėjų ant visokių lietuviszkų tautiszkų reikalų, organizavo draugystes ir kėlė lietuvius isz miego.

Atsiszaukimas.

Lietuvos jaunuomenė eina į augsztesnius mokslus tankiai be jokios pinigiszkos paszelpos isz pusės tėvų, vien per savo energiją atranda sau kelią prie szviesos. Reikia stebėtis isz tvirtumo dvasios musų jaunikaiczių, iszėjusių isz kaimų ir atsidurusių dideliuose svetimuose miestuose, kur kova už buvį ryja tukstanczius silpnesniųjų. Jaunas vyrukas, pergalėjęs visas sunkenybęs, įgijęs atsakanczias žinias, trokszta grįžti namon, darbuotis ant naudos tėvynės, bet labai tankiai truksta jam pinigų ant parvažiavimo, nekalbant apie persirėdymą, įgijimą specialiszkų knigų, prietaisų, reikalingų jo professijai kaipo daktaro advokato ir tt. Toksai padėjimas daugumui augsztesnės musų inteligencijos uždaro duris į tėvynę, priverczia likti Gudijoje, tenai padaryti sau pradžią, o kaip gyvenimas parodo, tankiausiai ir.... pabaigą (ir daugelis sugrįžusių cimpina atgal į Maskoliją pyragų jieszkoti. Rd.).

Atsiszaukiu į visus lietuvius kaip vietinius, teip ir iszsisklaidžiusius po visus žemės krasztus, tikinczius į pasikėlimą musų tautos per pakėlimą jos kulturos su pagelba apszviestų lietuvių; grąžinkite namon baigusius mokslą vyrus, troksztanczius gero tėvynei, įsteigkite tam siekiui draugystę, galinczią duoti paszelpą pradžioje jų givenimo. Tokia draugystė tikrai padaugintų skaitlių inteligentų Lietuvoje, atitrauktų juos nuo Gudijos, nuo tolimos Siberijos, kur lietuvys amžinai žuva dėl savųjų!

Žinoma, tokia draugystė butų naudinga, bet isz kitos pusės ne reikia užmirszti, kad draugystės ne gali aprupinti visų reikalų baigusių augsztesnius mokslus, reikia, kad ir jie pats rupintusi apie savo privatiszkus reikalus. Mums rodosi, kad daugumas baigusių augsztesnius mokslus lietuvių vaikinų ne grįžta į tėvynę ne todėl, kad ne turi kelionės kasztų, kurie juk nė dideli (isz Peterburgo arba Maskvos galima parvažiuoti už 15 rubl., o isz Varszavos arba Darpoto nė tiek ne reikia), bet todėl, kad Maskolijoj randa geresnes sanlygas, tikisi geresnio pelno. Tų nesulaikys tėvynėj ir kelionės kasztai, jeigu juos duotų tam tikslui sutverta draugystė. Kelionės kasztai ne dideli, tiek kiekvienas gali gauti pasiskolinti pas pažįstamus. Kas, skursdamas per 4–5 metus, iszgyveno lankydamas universitetą, tas jau lengviaus gaus kasztus sugrįžimui, jeigu tik norės grįžti. Įrengimo gyvenimų, knigų juk nieks ne duoda ir pas likusie ns Maskolijoj, jie knigas perka pagal iszteklių, gyvenimą įsitaiso ant kredito ir skolą paskui užmoka. Tą patį gali ir Lietuvoj gauti. Mes ne tvirtiname, kad tokia draugystė butų ne naudinga, bet turime pridurti, kad panaszių ne turi nė daug už mus turtingesnės tautos; lietuviszka visuomėnė turi daugybę daug svarbesnių reikalų, kokių dėl stokos pinigų ne gali nuveikti. Reikia mums pirmiausiai stengtiesi nuveikti svarbiausius musų reikalus, kitus galima palikti to lesniems laikams, kada musų padėjimas sziek tiek pasigerįs. Ne stoka pargrįžimo kasztų sulaiko daugumą lietuviszkos inteligencijos, bet anormaliszkos sanlygos Lietuvoj, prie kokių lietuviai ne nori prisitaikyti, bet jieszko geresnės duonos Maskolijoj, nors žydų ir lenkų tos sanlygos ne nubaido, jie užima visas nuo rando nepriguliuczias profesijas Lietuvoj. Argi draugystės paszelpa kelioliokos arba kelių deszimczių rublių perkeis isz pamatų godumą, egoizmą baigusių augsztesnius mokslus lietuvių, ar suteiks jiems daugiaus meilės nuvargintos tėvynės ir skurstanczių brolių? Apie tai galima abejoti. Kurgi sziądien darbai tų baigusių augsztesnius mokslus lietuvių, ant kurių Lietuva tiek vilczių buvo padėjusi ir tai tokių, kurie visus Lietuvos nedraugus žadėjo po kojų paminti, užmesti kepurėms? Vieni, iszkeliavę į Maskoliją, užmigo, kiti miega namieje, o tie garsiausiejie Maskolijos užkaboriuose mokina savo vaikus dainuoti moskoliszkas tautiszkas dainas ant pavidalo: "Ustiuszkina mat" arba "Zabil batka soikų"; daugumo jų vaikai jau lietuviszkai ne moka. Ant tėvynės labo darbuojasi gal ne daugiaus kaip 5% baigusių augsztesnius mokslus.

Isz Kelionės.

Vienas musų batalijonas sunkios artilerijos, ir viena baterija lengvos, sėdom ant laivo Indiana 19 d. birželio, iszplaukėme isz Maniles porto 20 d. t. m. Kelionę turėjome vargingą ir turbacijos turėjome be galo.

Vežėmes arti dviejų szimtų aresztantų, prasikaltusių kariunoj. Buvo kaltininkų ir labai didelių, net tokių, kurie buvo ant 10 ir 20 metų nusudyti į kalėjimą, kelt buvo nusudyti ant sunkių darbų. Vienas prasikaltėlis, už nuszovimą perdėtinio, buvo nusudytas ant 20 metų sunkaus darbo, bet pabėgo pirma, negu Maniles portą apleidome.

Daug trinbelio su jais buvo. Iszplaukus toli nuo Maniles, aresztantai norėjo musų laivą pakurti. Potam kelis reikėjo retežiuose laikyti.

Ant laivo "Indiana" buvo keli darbininkai filipiniecziai. Nuplaukus mums į sziaurius į szaltą orą, vienas filipinietis perezalo ir numirė.

Anksti rytą tą dieną iszgirdau kalbant, jog mirusį laidos į vandenį. Ir asz labai norėjau pamatyti tą regyklą.

9 tą valandą ryto jurininkai iszneszė ant lentos lavoną, apsiutą sandariai audeklu ir padėjo ant laivo grindų. Visi važiuojanti laivu pradėjo grustis splink. Potam jurininkai atsineszė dvi geležini szeni, ilgio stuomenio žmogaus, pridėjo isz szonu lavono, drucziai apsukę virvėms, suriszo, Mirusio draugai, filipiniecziai, stovėjo isz szonų, su nuliudimu į tą viską žiurėjo. Ant galo atėjo laivo kapitonas, ir atsineszė knigą, o lavoną tuom tarpu pridengė Suvienytų Valstijų vėlava. Kapitonas atsidarė knigą ir kepurę nusiėmė, ką padarė ir visi aplinkui stovinti. Stojosi mirtina tikuma! o laivas, pliuszkendamas vandenį, slinko sau tolyn. Tada kapitonas atskaitė isz knigos evangeliją: Anuo metu tarė Mortai Jėzus etc.....

Evangelija atskaityta! mirusio lavonas atsuktas kojom nuo laivo.

Kapitonas tykiu balsu paliepė paleisti. Jurininkai pavertė lentą, prilsikydami vėlavą, su kuria lavonas buvo pridengtas, o lavonas, su smarkumu sunkaus akmenio, puksztelėjo į vandenį, ir nė sykio ne pasirodė ant pavirsziaus daugiau. Laidotuvės atliktos.

M. S.

Margos gromatos.

Visas svietas pažįsta Henriką Sienkieviczių, garsų lenkų rasztininką. Jis labai daug lenkiszkų knigų priraszė. Tos knigos teip visiems patiko, kad net svetimtaucziai, kaip va: vokiecziai, maskoliai, anglijonai, italijonai jas į savo kalbą iszvertė. Žinoma, tas visai lenkų tautai didelę garbę suteikia. Lenkai, tam rasztininkui norėdami atsidėkavoti, nutarė nupirkti jam dvarą, tą dvarą jam nuo visos tautos paaukavo, idant jis ten ant senatvės gyventi galėtų, nes ir toks garsus rasztininkas senatvėj varge gal atsirasti.... Maskoliszka valdžia tą padaryti daleido. Už aprupinimą senatvės dirbusio ant pakėlimo lenkų garbės, lenkai verti pagyrimo. Mes vienok turime pridurti, kad Sienkievicziu musų tėvynė Lietuva iszaugino.

Lietuva teip pat užaugino ir antrą Lenkijos vyrą, Adomą Mickeviczių, garsingiausią lenkų poetą, kuriam Varszavoj isz sumestų visos lenkų tautos pinigų yra pastatytas kopuikiausias paminklas. Ant to paminklo lenkai sumetė pinigų apie 200 tukstanczių rublių. Mickevyczius lietuvys; Lietuvą savo poemuose apdainavo; Lietuvą už savo tėvynę laikė; raszė bet lenkiszkai—ir lenkai jį už savo poetą laiko.

Mes rankomis lenkams plojame, bet mums dyvinai ant szirdies skurdu. Argi gabiausi musų tautiecziai vis svetimiems tarnaus? Kazimieras.

Nauji rasztai.

Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkewycziu. Sutaise Szernas. Chicago, Ill. Spauda "Lietuvos". 1901m. 73 pusl.

Szitas rasztelis pirma tilpo "Lietuvoj", dabar skyrium į knigą atmusztas. Skaitytojai todėl turėjo jau progą su juom pasipažinti.

Redakcijos atsakymai.

ŽEMAICZIU UŽTAREJUI. Rasztant kur nors, reikia savo pravardę padėti. Ant anonymų nieks ne at

Alkoholius ir žmonija.

Kad svaiginanti gėrymai, kuriuose yra alkokolius (spiritas), ar jo butų tokiuose gėrymuose daugiau ar mažiau, kenkia žmogui, apie tai gana rasze mokslinciai; vodingumą tokių gėrymų iszrodinėjo pamokslininkai bažnycziose ir laikrasztininkai laikraszczių skiltyse. Svaiginauti gėrymai kenkia ne tik pacziam girtuokliui, bet ir jo vaikams, nupuldo czielas tautas, kadangi pikti vaisiai vartojimo alkoholiaus nuo tėvų pereina ant vaikų ir tokiu budu iszsiplatina ant czielų tautų. Girtuokliai yra silpnesni už negerianczius svaiginanczių gėrymų. Vaikai jų dar silpnesni, tankiau negu vaikai blaivų įpuola į visokias ligas. Nuoszimtis mirczių terp girtuoklių vaikų pasibaisėtinas. Vaisiai alkoholizmo (pasekmė girtuokliavimo), kokį nuo girtuoklių tėvų pereina ant vaikų ne apsirubežiucja silpnu kuno sudėjimu, menkesne gyvybe, bet apsireiszkia ir visokioms permainoms girtuoklių vaikų kune, kurias perduoda jie tankiai ant visada visai savo gentkarczių eilei, nors tolesnės gentkartės ne girtuokliautų. Girtuoklių szeimynose daugiausiai yra ypatų menko proto, nuomarininkų ir kitokių anormaliszkų ypatų. Ant 1000 vaikų, priglaustų Bicetres prieglaudos namuose, 620 nuomarininkų ir idiotų yra vaikai girtuokliaujanczių tėvų. Girtuoklystė įleido gilisi szaknis terp visokių luomų ir užsiėmimų civilizuotose tautose: yra girtuokliai kunigai, daktarai, profesoriai; yra girtuokliai varguoliai kaip ir gerybėse paskendę didžturcziai; girtuokliauja net moterys ir vaikai. Svaiginanti gėrymai yra tai didžiausia žmonijos nelaimė, jie sulaiko kilimą žmonijos, puldo ją, vietoj pakelti augsztyn.

Seniau ne traako apginėjų svaiginanczių gėrymų, kurie tvirtino, jog alkoholius sudrutina pajiegas ir sveikatą, linksmina žmogų. Dabar vienok likosi isztirta, kad nuomonė ta klaidi. Alkoholiniai gėrymai ne gali sudrutinti žmogaus pajiegų, negali suteikti sveikatos, kadangi juose yra nuodai, o vartojimas nuodų ne gali niekam naudos atgabenti, nuodai visada yra vodingi sveikatai. Kad svaiginanti gėrymai ne sudrutina pajiegų, apie tai persitikrino, tėmydami per eiles metų sumą atlikto darbo dviejų vienokio tvirtumo darbininkų, isz kurių vienas gėrė svaiginanczius gėrymus, kitas gi jų visai ne vartojo. Ne geriantis visada daugiau nuveikė negu geriantis, nors prie darbo stojo abudu ne gėrę. Kariaunos marszuose kareiviai mažesnę gali atlikti kelionę tose dienose, kada jiems dalina degtinę, negu tada, kada jie jos ne gauna. Persitikrino teipogi, kad degtinė ne szildo, jos suteikta szsiluma ne ilgai traukiasi, paskui geręs degtinę jauczia dar didesnį szaltį negu pirma, kada jos ne buvo gerę. Kad svaiginanti gėrymai ne suteikia tikros linksmybės, tą ne sunku matyti; užtenka nueiti į karczemą, o ten kiekvienas pamatys, kaip girtuokliai linksminasi, kad net kruvini barbulai isznosų szoka. To vienok ne galima linksmybe vadinti. Alkoholius ir visi tie gėrymai, kuriuose yra alkoholius, kaip antai: degtinė, alus, vynas ir kiti, ne tik ne sudrutina sveikatos, pajiegų, ne pakelia szilumos, ne suteikia linksmybės, bet atgabena vien juos geriancziam blėdį. Taigi, rodosi, kiekvienam protingam žmogui priderėtų ne tik ne vaisztinti draugų ir kaimynų svaiginanczias gėrymais, bet kaip galint, reiktų nuo jų drausti ir atkalbinėti. Teip reiktų daryti, bet isz tikro darome visai atbulai. Mat senas paprotys ir seni įtikėjimai paima virszų ant proto. Isztikro vienok laikas jau eitų pagal proto ir mokslo nurodymus, atmesti senovės vodingus paproczius ir įtikėjimus. Dabar jau visi gali žinoti, kad degtinė ir kitoki svaiginanti gėrymai yra labai vodingi ir tai ne tik juos gerentiems, bet visai jų veislei, visai tautai, kurioje daug yra girtuokliaujanczių.

Sziądien, jeigu tik panorėsime, galime pamatyti tukstanczius žmonių, mirsztanczių pirm laiko baisiuose kentėjimuose tik dėl girtuokliavimų ir negalėjimo nuo gėrymų atprasti. Tukstancziai moterų ir vaikų kenczia badą tik todėl, kad jų tėvai girtuoklystose paskendę. Tukstancziai nusidėjėlių pripildo kalinius, kurie prasižengė dėl gėrymo svaiginanczių gėrymų. Girtuokliavimai nėra tai privatiszkas reikalas girtuokliaujanczio, bet reikalas vieszas, yra tai klausymas ateities ir kilimo žmonijos, arba jos nupuolimo.

Alkoholius pirmiausiai užgauna centraliszką nervų sistemą, o tas atsiliepia ant proto ir doriszkų palinkimų girtuoklių. Permainas alkoholiaus pagimdytas nerviszkuose viduriuose galima patėmyti ne tik pas tikrus girtuoklius, bet ir pas nepasigerianczius, bet gerianczius; daugumas ant syk iszgeria alkoholiaus czia ne daug sveria, kadangi jeigu jį geria tankiai, tai ant galo įpils į gerklę tiek, kiek ir kada nekada pasigeriantis girtuoklis. Stiklelis degtinės, iszgertas kas dieną priesz valgį, veda į prapultį, į protiszką ir doriszką nupuolimą gerianczio vaikus ir visą jo veislę per gentkarczių eiles. Drai Baker, Payen ir Sommer susekė, jog po įtekme alkoholiaus ją gerianczių smegenų eilės persikeiczia, o tas atsiliepia ant proto žmogaus. Dras Ewing patėmyjo visiszką sunykimą ir persikeitimus smegenų medegos po 6 sanvaiczių girtuokliavimų vieno vyriszkio. Visi czia paminėti daktarai patėmyjo žymius persikeitimus proto ir doros viduriuose girtuokliaujanczių ir jų vaikų. Dras Wright patėmyjo sunykimus nerviszkų audeklų girtuokliaujanczių, kas turi ne tik juos, bet ir jų vaikus nustumti ant žemesnio iszsivystymo laipsnio. Dras Russel tvirtina, jog alkoholius sunaikina tuos smegenų stulpus, kuriuose telpa doriszki pajautimai ir per tai isz žmogaus turinczio augsztus doriszkus siekius padaro ypatą su tokiais vien jausmais kaip visi žvėrys, be jokių augsztesnių siekių. Kad gėrymai alkoholiaus blėdingas, matome ne tik tėmydami pats girtuokliaujanczius, bet apie tai pertikrina ir mokslinczių isztirimai, kurie, pjaustydami kunus pasimirusių girtuoklių ir žiurėdami su mikroskopu į smegenis, vietą proto ir doriszkų palinkimų, patėmyjo juose žymias permainas, sunykimą tulų medegų turinczių didelę svarbą.

Nors per eiles amžių žmogaus kuno sudėjimas keitėsi, bet dabar keistiesi labiau jau ne gali, fiziszkas iszsivystymas jo užsibaigė. Taigi toliaus turėtų vystytiesi dvasiszka jo pusė, protas, žmonės turėtų gimti vis protingesni, sumanesni. Teip isztikro turėtų but, bet protiszką kilimą žmonijos sulaiko svaiginanti gėrymai, kurie naikina nerviszką organizacją ir tokiu budu ne duoda augszcziau protiszkai pasikelti. Svaiginanti gėrymai todėl ne tik naikina žmonių fiziszkas pajiegas, bet naikina teipogi protiszkas ir doriszkas; jie sulaiko pasikėlimą žmonijos ant augsztesnio iszsivystymo virbalo. Alkoholius yra todėl vodingiausi nuodai, kenkianti ne tik pavienius žmonėms, bet ir visai žmonijai.

Isz visur.

‖ Londone susirinko ant konferencijos vyskupai metodistų tikėjimo, atkako daug vyskupų isz Amerikos. Negras vyskupas isz Oklahomos savo kalboj iszreiszkė bjaurius pasielgimus baltveidžių su negrais Amerikoj. Pasakė, jog pereituose metuose 100 negrų tapo lynczuotų, o isz tų tik 10 kaltė buvo aiszki. Kadangi angliszki vyskupai negrui parodė pritarimą, tai baltveidžiai Amerikos Dievo prisakymus platintojai pasijuto įžeistais ir apleido susirinkimo salę. Daugelis baltveidžių vyskupų laimino Angliją už smaugimą burų. Mat ir metodistų vyskupai Dievo prisakymus pavertė į ingį purvinos politikos.

‖ Ant Kaukazo, aplinkinėse Eczmiandzino (Maskolijoj) atsirado koksai nežinomas žvėris, kuris naktimis prisigriebia į kaimus, įsiveržia į namus ir ėda mieganczius vaikus. Kas dieną isz kaimų ateina žinios apie sudėstus kur vaikus. Kaime Zaiva suėdė tas žvėris ir vietą suaugusį vyriszkį. Koks vienok žvėris tą daro, nežinia, kadangi niekas jo ne matė, o tie kurie galėjo matyti, tie žvėries likosi sudraskyti.

‖ Lenkijoj, aplinkinėse Kaliszo, 21 d. pjutės gerai pasnigo, bet sniegas tuojaus tirpo. Iki tai dienai buvo deleli karszcziai, dabar giszaltos dienos.

‖ Siberijoj artinasi jau žiema. Aplinkinėse Tiumeno naktimis vandens užsidengia ledu. Tankiai sniegas, bet dieną saulės spinduliai sniegą sutarpina.

‖ 20 d. pjutės, beveik su visu iszdėjė didelis miestas Futshau, Chinuose. Blėdį ugnies padarytą skaito milijonais doliarų. Minios chmiecziu isz to naudojosi ir vėrė daiktus ir tavorus isz pardavinyczių. Susirėmime su policija plėszikų, daug žmonių isz abiejų pusių likosi sužeistų ir užmusztų. Ant suvaldymo plėszikų reikėjo szaukti kariauną, kuri juos suvaldė, bet prie to daug jų užmuszė.

‖ Chinų raudas, matyt, pats supranta priežastis silpnumo vieszpatystės, ką gimdo tamsumas ir nepažinimas europeiszko mokslo. Nuo stojanczių ant egzaminų urėdninkų nuo dabar reikalaus ir szičkio tokio susipažinimo su europeiszku mokslu. Provincijų gubernatoriai, su misijonierių pagelba, nori visokiose provincijose parengti specijaliszkas visokių mokslų mokyklas.

‖ Paryžiuj atliko bandavones su Rozes orlaiviu. Bandavonės ne pasisekė. Orlaivys isz pradžių pasikėlė lengvai, bet greitai vėl nutupė ant žemės ir nenorėjo kilti. Roze apreiszkė, jog balionas per mažas, jis ne gali pakelti visos sunkenybės ir masziną. Dabar jis dirbdina didesnius balionus ir už poros sanvaiczių vėl darys bandavones.

‖ Mieste Breslau, Prusuose, lydint numirėlį, pasibaidė arkliai ir pradėjo daužyti. Ant galo įbėgo į pulką susirinkusių ant ulyczios vaikų, vieną mergaitę užmuszė ant vietos, kitą mirtinai užgavo; ne pavojingai užgautų vaikų yra daug.

‖ Inžinierius Barton isz Glasgovo apdirbo planus tunelio po jurių dugnu, sujungimui Szkotijos ir Airijos. Tunelis tas turės 25 angliszkas mylias ilgio. Padirbimas jo kasztuos 50 milijonų doliarų.

‖ Misijonierius Smith, isz Tientsin, Chinuose, pranesza apie baisius tvanus Yangtsekiango klonyj. Tvanuose pražuvo treczia dalis klonies gyventojų, iszlikę ne teko turtų, nė pastogės, kadangi vanduo viską isznaikino.

‖ Mieste Rostove ant Dono, pietinėj Maskolijoj, siautė didelis gaisras, kuris su visu isznaikino žuvių rinką ir dalį muitinyczios krautuvių. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 500000 doliarų.

‖ Ant Sziaurinių jurių paskendo vokiszkas laivas Bris. Isz buvusių ant jo penkių žmonių, tik kapitoną iszgelbėjo, keturi jurininkai prigėrė.

‖ Mieste Offenbach, Vokietijoj, naszlė Ulrich, negalėdama uždirbti ant iszmaitinimo szeimynos, papjovė ketvertą savo vaikų, o paskui pati pasikorė.

‖ 16 d. pjutės Japonijoj siautė žemės drebėjimai, laike kurių 500 pėdų aukszto kalnas nugrimzdo į žemę ir kalno vietoj yra dabar loma.

‖ Ant Egejiszkų jurių paskendo belgiszkas garlaivys Neraumore. Isz buvusių ant jo 40 žmonių tik vienas iszsigelbėjo, kiti gi visi prigėrė.

‖ Anglių kastynėse Ewald, netoli Herten, Prusuose, netikėtai expliodavusi mina užmuszė ant vietos tris darbininkus.

Vietines Zinios.

— Paszovimas prezidento Mc Kinleyo ir ant Chicagos lietuvių padarė įspudį, labiausiai ant mažai suprantanczių. Atsirado lietuviai, kurie, verkdami, kitus pertikrinėjo, jog jeigu McKinley mirtų, tai visos dirbtuvės bus uždarytos ir nė jokių darbų ne bus. Kodėl teip turėtų but, žinoma, verkianti pats ne žino, girdėjo apie tai gal nuo politikierių agitatorių priesz rinkimus ir tas zaunas už teisybę laiko. Mc Kinley turi maža dirbtuvę Cantone, kurioje ne dirba nė 500 darbininkų; kitos gi Amerikos dirbtuvės ne jam priguli, todėl jis jų ne gali nė uždaryti, nė atidaryti.

— Miesto chemikas garsina, kad vanduo geras gėrymui tik isz stac jų Chicago ave., ir Lake View, kitose miesto dalyse tinka gėrymui tik pervirintas.

— Chicagos mokyklos iszdalino lankantiems publiszkas mokyklas vaikams dykai knįgų už 70000 dol. Katalikiszkos draugystės priesz tai ne tik protestavo, bet pareikalavo nuo sudo, idant iszduotų uždraudimą. Sudas tą isztikro padarė, bet per vėlai: kada uždraudimas likosi iszduotas, jau knįgos vaikams buvo iszdalintos. Nežinia kodėl katalikai bijosi dalinimo dykai knįgų mokyklų vaikams? Rodosi reiktų tam pritarti.

— Chicagos policija po paszovimui prezidento subruzdo. Detektivų virszininkas tiki, jog anarchistai Chicagoj nutarė užmuszti prezidentą, kadangi liepos mėnesyj czia buvęs Czolgosz. Policija dabar aresztuoja nužiurėtus; suaresztavo daugiausiai žydų ir žydelkų. Jeigu isztikro Chicagoj nutarta užmuszti prezidentą, tai policijai reikėjo daboti sukalbininkus, o jie ne butų galėję iszpildyti savo mierio. Aresztavimai po laikui ne turi didelės vertės, ypacz kad aresztuotiems ne gali kaltės darodyti.

— Prova neprigulmingo lenkiszko vyskupo Kazlaucko su jo apkalintojais dar nepasibaigė. Isz klausinėjimų apkaltintojų Kazlaucko, buk jis savo ligonbutyj nuodino ligonius, ir isz atsakymą liudininkų, kadangi jie painiojasi savo atsakymuose, galima manyti, kad czia yra sukalbis norinczių užkenkti Kazlauckui. Prova likosi tuom tarpu atidėta iki 25 d. rugsėjo, kadangi mat abiem pusėm reikalingi liudininkai. Kas isz to visko iszeis, tą pamatysime, kada prova pasibaigs. Isz to, kas iki sziol sude pasakyta, nieko spręsti ne gali ma.

— Chicagoje ant kertės Union ir 18 ulyczių tapo atidaryta pirmutinė sziame mieste Lietuviszka Aptieka ir "Lietuvos" "Branch Offisas", kuriame parsiduoda visokios knygos, laivokortės ir pinigų siuntimas. Dras A. L. Graiczunas aptiekorius. Skaitykite aptiekos apgarsinimą ant 4to puslapio.

Draugysczių Reikalai

Philadelphia, Pa. 21 d. Rugsejo 5-ta kuoda "Tevynes Myletoju Draugystes" laikys susirinkima 7½ val. vakare, po nr. 943 S. 2-nd St. Taigi sanarius ir lygiai norinczius instoti in Dr-te užprasszome kuoskaitlingiausiai pributi, nes turime daug svarbiu reikalu ant apsvarstymo. Tie, kurie paskiaus prisirasze ir negavo knygeliu, kuriu reikalavo, dabar jas gali gauti. Tik pasiskubykite pributi in laika.

Pirmsedis.

Paskutinis Pikninkas.

West Pulman, Ill. Lenkiszkai-Lietuviszka Dr-ie Szv. Marijos Panos, tures savo pikninka nedelioj, 15 Rugsejo, Darže P. Karecko, kerte 123-czios ul. ir Union ave., West Pullman, Ill. Grajys geriause muzika, prie kurios bus galima kuogeriausiai pasilinksminti. Todel visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia ant szio paskutinio pikninko atsilankyti.

Komitetas.

Haverhill, Mass. Dr-te Szv. Kazimiero Kareiviu, tures savo treczia baliu subatoj, 21 Rugsejo, prasides 7½ val. vakare, Tanners saleje, 24 Main St. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti, pasiklausyti geros muzikos ir pamatyti marszavima kareiviu pilnojo ju parodoje.

Komitetas.

VARDAI IR ADRESAI
Sus. Lietuviu Laisvamaniu Amer.

PREZIDENTAS, K. Balciunas, 262 Metropolitan ave., Brooklyn, N. Y.
RASZTININKAS, Kun. V. Dembskis,
IŽDININKAS, Dr. J. Szliupas, 421 Penn ave., Scranton, Pa.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugu: Kazimiero Girdžiaus, Norvilo ir Kisieliaus, visi trys isz kaimo Pavidujo, Eržvilkos par., Raseiniu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Jos. Girdžius,
64 Workman ave., Torrington, Conn

Pajieszkau Antano Latožos, Kauno gub., Skaudviles par. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Jos Klikna,
3357 S. Morgan st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Agnieszkos Kokanauskiutes, Kauno gub., Raseiniu pav., Jurbarko par., kaimo Luksziu. Ji pati ar kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Dom. Pulszis,
471 Collinsville ave, E. St. Louis, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio, Antano Racevicziaus, isz Akmenes miestelio, Kauno gub., Raseiniu pav. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:
Frank Lavis,
Chemical Works, North Woburn, Mass.

Protestone apkriksztinta.

Brockton, Mass. 29 Rugpjuczio musu naujas probaszczius kun. Jos Servetka, apkriksztyjo protestone 23 metu mergina ant katalikes ir ant rytojaus dave jai szliuba Lawrence, Mass airiu bažnyczioje. Broktoniszkis.

Pasilinksminimo Balius.

Chicago, subatoj, 14-ta Rugsejo, 7 val. vakare, darau pasilinksminimo baliu, ant kurio dideleje saleje grajys gera muzika ir svecziai susirinke gales kuogražiausiai pasilinksminti. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti.

Jan Viza,
1210 Washtenaw ave., kerte 25-tos ul.

Brockton, Mass. Praneszu gentems ir pažystamiems liudna naujiena, kad Rugpjuczio 29 diena, 1901, po trumpos savo ligos, persiskyre su sziuom svietu mano mieliausias tevelis, Kazimieras Servetka, 76 metu senumo. Laidotuves atsibuvo nedelioj, 1 d. Rugsejo. Želaunos ceremonijos atsibuvo subatoj, Sz. Roko Bažnyczioje, nes nedelioje želava nedaleista. Ant želaunu ceremoniju buvo trys airiu ir vienas pranczuzu kunigai. Po dievmajdystei kunas tapo pargabentas in namus, o nedelioj, 3 val. po pietu palaidotas. S. A. Kazimieras Servetka buvo gimes Pomponiu parap., Panevežio pav., Kauno gub.

Visiems emusiems dalyvuma ant laidotuviu mano brangaus tevelio, isztariu szirdinga acziu, o labjausei tiems, kurie laidotuves teikesi papuoszti gražiais vainikais.

Su guodone,
Kn. Juozapas Servetka.

Reikalingas prie "Lietuvos" geras Zecerls prie knygu darbo. Mokestis 35c. nuo 1000 M. Telpgi reikalingas 15 metu vaikas mokintis zecerystes (litaru statytį). Tur moketi gerai lietuviszkai raszyti ir skaityti.

Reikalingos dvi merginos lietuvaites sztoran prie pardavimo tavoru. Turi suprasti savo darba. Gera alga. Atsiszaukite pas:
Klein Bros,
Halsted ir Canalport ave., Chicago, Ill.

Reikalauja opieratoriu prie kriauczių in Racine, Wis. prie kloku darbo. Darba gvarantuoja ant ilgo laiko. Masziuos yra garu varomos. Dasižinokite pas F. Siegel Bros, ant 6-to floro, 5-th ave. ir Adams St., Chicago.

Reikalauja merginu prie Jaketu, Kloku ir Andaroku-darbo siuti ant masziuu. Darbo yra ant viso meto.
616 W. 19-th St., Chicago.

In Lietuviu Visuomenę.

Mieli tautiecziai! Jau knįgą D-ro Buchnerio "Kraft und Stoff" padavęs esmi į spaudą, ir todėl tie, kurie ketina prisidėti prie kasztų jos iszleidimo—o aukautojų vardai ir pravardės tans ant galo knįgos pagarsinti—yra meldziami pasiskubinti, nes knįgai isz spaudos iszėjus, PASIVELINUSIU pravardės ten patilpti ne galės. Kas užmokės $1.50, gaus knygą, kaip veikiai spauda jos užsibaigs.

Su guodone
J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

Ant pardavimo geras saliunas prie pat fabriko, lietuviu apgyventoje vietoje. Didele sale ant mitingu ir baliu. Geras biznis lietuviui. Savininkas iszvažiuoja į sena kraju. S. Szymkus,
70 W. 25th. St. kerte Hoyne ave.
(13—9) Chicago Ill.

4 saliunai ant pardavimo. Visi gerose vietose su gerai iszdirbtais bizniais, viens su geru partneriu. Dasižinokit pas: Peter Gulbis,
817 Blue Island ave.,
(27—9) Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo du platus ant 4 familiju namai su lotais, kampinyje name talpinasi geras saliunas duodantis gera pelna. Atsiszaukite pas:
Jan Dorkowski,
301 W. 5 th St. Mt Carmel, Pa.
(27—9)

Aukaukit ant Bažnyczios.

Skaudviles parapija (Kauno gub., Raseiniu pav.) dabar stato nauja, murine bažnyczia, kuri kasztuos daug pinigu, o tos parapijos žmones yra biedni, neistengia visu jos kasztu pridengti. Todel atsiszaukia in Amerikos lietuvius, ypatingai in Skaudvilieczius, kurie gal teiksis nors po keleta centu paaukauti ant savo bažnyczios. Aukas reik siusti ant adreso:

Kn. Prob. Mikolas Szaikunas,
Skaudvileje, Pacztas Nieskucznoe,
Pav. Raseinei, gub. Kaunas, Russia.
(20—9)

NAUJAUSIOS KNYGOS.

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, moksliszki ir draugijiszkai-politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu..... **50c.**

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai..... **35c.**

Ar vyskupas Valanczius (Volonczauskas) nebuvo viliugiu lietuvystes? Paraszyta Kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai..... **15c.**

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Krauczziuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiai didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, Kn. Krauczziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos Sz. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais..... **$2.00.**

Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais..... **$2.50.**

Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Szernas. Chicago, Ill. 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki dažjo iki paukszczių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslais..... **40c**

Smertis. Daktaro pasakojimas. Parasze Szventmikis. Kas nori dasižinoti kokia yra smertis ir kaip ji iszrodo: vyriszka ar moteriszka, juoda ar balta, baisi ar graži, pikta ar gera, tegul nusiperka szia knygėle, o apie visa jos pavidala dasižinos. Mat viens dievobaimingas kiebonas mirdamas mate ja ir labai aiszkiai aprasze jos pavidala. Knygute kasztuoja tik..... **10c.**

Istorija ape Gražia Katruka ir jos vargus. Yra tai labai graži pasakaite..... **10c.**

Pasikalbejimas apie Dangu ir žeme. Verte isz svetimu kalbu P. A. Szi knįgele kiekvienam suprantamoj kalboj apraszo kokiu budu žeme eina apie saule, kodel mes nerandame žemes kraszto, kokiu budu datosi užtemimai saules ir menesio, ko dar daugelis lietuviu visa nesupranta. Perskaityk ja, o ta viska dasižinosi..... **25 c.**

Szias visas knygas galima dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

ETHNOLOGIJA
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

Musų pasninkai, kaip matote, paeina nuo labai senų laikų: kaip senoviškuose laikuose, kada žmonės stovėjo ant labai žemo civilizacijos virbalo, tikėjimiškais padavadyjimais buvo uždrausti tuli valgiai, panašius uždraudimus į savo prisakymus įvedė ir krikščioniška bažnyčia, draugsmę parėmė ant tikėjimo, padarė ją tikėjimišku prisakymu, kadangi tokius žmonės labiau pildo negu kitokius.

Apart maisto, žmogui, ar jis civilizuotas, ar ne civilizuotas, reikalingas yra gėrymas. Vanduo gėrymui žmonėms teipjau reikalingas kaip ir valgis, be jo žmonės ne galėtų gyventi ant žemės. Upės ir ežerai, šaltiniai ir kitokios prėsko, tinkančio gėrymui, vandens vietos turėjo ne mažą įtekmę teip ant atskirų žmonių, kaip ir ant čielų tautų gyvenimo. Ant prėsko vandens ežerų statė savo namus ant polių priešistoriškų laikų gyventojai. Paupiuose ir prie ežerų užgimė pirmiausiai tvirčiaus suorganizuotos viešpatystės. Prie upių Niliaus, Eufrato, Gango, Indo, Yangtsekiango susitvėrė civilizuotesnės viešpatystės. Kraštuose turinčiuose mažai vandens, šaltiniai ne mažą turėjo įtekmę ant civilizacijos, prie tokių šaltinių apsigyveno žmonės. Rymionys antai šiaurinėj Afrikoj nesigailėjo darbo ant padirbimo puikių vandens traukimo įtaisų, kurių liekanos užsiliko iki šiai dienai. Sios dienos prancuzai išdžiuvusius, ne apgyventus Sacharos tirus, dirbdami artezijaniškus šulinius, paverčia į vaisingus oazus; juo daugiau iškasa tokių šulinių, juo daugiau parengia vietų tinkančių apsisėdusių žmonių gyvenimui ir ant pirma ne apgyventų pieskynų atsiranda miestai ir kaimai.

Apart vandens gamtos suteikiamo, kaipo neatbutinai reikalingo ant gyvenimo, visur nuo labai senų gadynių žmogus pats dirba gaivinančius ir svaiginančius gėrymus, kuriuose jieško paraminimo ir užmiršties savo vargų ir kentėjimų. Tokius svaiginančius gėrymus žmogus dirba iš visokių augmeniškų ir žvėriškų medegų per jų fermentavimą. Lietuviai iš miežių dirbo alų; arabai išrado budą dirbimo alkoholiaus iš visokių grudų, nors jo pats ne vartoja; pagal Šventraštį, tuojaus po didžiamjam tvanui, Noe dirbo jau iš vynvuogių svaiginantį gėrymą, taigi vyną ir nuo jo pats pasigerdavo. Iš medaus lietuviai ir vokiečiai dirbo nuo labai senų laikų midų; mongoliškos kilmės tautos iš kumelės pieno dirbo ir dirba dabar svaiginantį gėrymą vadinamą kumisu. Gyventojai Didžiojo oceano salų svaiginančią "kavą" daro iš šaknų vieno pipirų gatunko; šiaurinėj Amerikoj iš klevo sulos dirba klevinį vyną. Apart gėrymų, yra ir kitokios svaiginančios ir nuraminančios medegos. Prie tokių priguli dirbamas iš aguonų opium, ištrauktas iš kanapių hašis, vartojamas ant apsvaiginimo, tautų šiaurinės Afrikos. Kava ir arbata priguli prie tokių paraminančių gėrymų. Rukymas tabako, kas pirmiausiai indiečių buvo vartojamas prie tikėjimiškų apeigų, perėjo į paprotį; rukymas kanapių, čiulbimas betelio lapų, ką mėgsta tautos malajiškos kilmės, kramtymas kokos, ką daro peruvijonai pietinės Amerikos—viskas tas priguli prie svaiginančių ir paraminančių medegų. Nors šitos medegos nėra neatbutinai reikalingos ant gyvenimo, bet prie jų vartojimo visokių kraštų tautos teip priprato, kad be jų ne apsieina kaip ir be kasdieninės duonos. Tokias svaiginančias medegas ir gėrymus dirba žmonės visokiuose kraštuose, bet kad ne visur auga tie pats augmenys, ne visur gali sugriebti tas pačias medegas, tai, žinoma, pagal vietą žmonės priversti vartoti kitokias ir iš jų dirbti tokius svaiginančius gėrymus ir medegas, kokius galima padirbti. Mieris visų vienoks: su tokioms medegoms duoti žmogui nors ant trumpo laiko užmirštį apie vargus ir rupesčius, paraminti kuną ir dvasią.

Reikia dar priminti apie cukrų ir druską, kas teipogi reikalingas kaipo pridėjimas prie valgių. Ypač tautoms besimaitinančioms augmenų maistu šitie pridėjimai neatbutinai reikalingi, jie suteikia ir palaiko tvirtumą raumenų, ko pats augmenų maistas suteikti ne galėtų, be šitų pridėjimų tokios tautos ne turėtų užtektinai pajiegų atlikti sunkesnius darbus; besimaitinantiems mėsa, tie pridėjimai ne teip reikalingi, kadangi mėsa palaiko raumenų tvirtumą. Žmonės mat instinktyviškai suprato reikalą tokių pridėjimų prie maisto. Rods tokio cukraus kaip dabar necivilizuotos tautos dirbti ne mokėjo ir ne moka, bet jos tokio cukraus ir ne vartoja, bet vartoja turintį savyje daug cukraus medų, kuris nuo labai senų gadynių buvo žmonių ant valgio vartojamas ir kaipo vienas iš reikalingiausių daiktų, buvo svarbiausiu apsimainymo produktu; medus ir druska labiausiai prisidėjo prie išsiplatinimo prekystos terp tautų. Ir Lietuvoj Keistučio laikuose medus buvo vienu iš svarbiausių jos išgabenimo svetur produktų.

Kaip kiekvienas gyvas sutvėrimas ne gali apsieiti be atilsio, be to ne gali apsieiti ir žmogus. Žmogus miega naktimis, o dirba dienoms. Kadangi laike miego užmiega ir jausmai gyvų sutvėrimų, tame ir žmogaus, o jausmai, kaip žinote, yra geriausiais sargais ir persergėtojais, tai lygiai žmonės, kaip ir žvėrys, ant apsaugojimo savęs nuo priešų, ant miego renka paslėptas vietas: krumų tankumynus, olas žemėj, arba kitokiu budu stengiasi apsaugoti savo ypatą. Paukščiai ant nakties sugrįžta į gerai paslėptus žolynuose, medžių šakose arba išpuvusių kamienų olose sukrautus lizdus, žvėrys medžių tankumynuose pasirenka sau guolį, kad priešas ne galėtų patėmyti; bezdžionės kavojasi terp tankių medžių šakų. Reikalas miego, gailma sakyti, buvo tai tikra priežastis, kuri žmonės privedė prie supratimo reikalo pasistatyti sau namus ir juose praleisti naktis. Pastogė, kaip silpnai ji ne butų pastatyta, visgi geriau apsaugoja žmogų nuo visokių priešų, negu kad jis miegotų ant gryno lauko. Atsiradęs ant žemės, žmogus ne turėjo namų, dar ir šiądien yra čielos tautos apsileinančios be namų; tie žmonės rengė ir dabar rengia sau tuomtarpines gulyklas tankiuose krumynuose, gamtos padirbtose žemėj olose, tankiai apsinakvoja tokiose olose drauge su pasislėpusiais į jas laukiniais žvėrims. Per dieną iš molio nulipinti nameliai vidurinės Afrikos negrų, skurinės šėtros indijonų buva tuščios, jų gyventojai dienomis išeina ant darbo: vyrai ant medžionės ir žvejonės, moterys ant rinkimo augmenų vaisių. Net augščiau kulturiškai pasikėlę žmonės dienas paprastai praleidžia ant lauko; ir lietuvių kaimiečių daugiau dienomis dirba ant lauko negu bute, bet ant nakties visi namų gyventojai susirenka į butą ir jame praleidžia naktį ant miego. Nors reikalas guolio buvo svarbiausia priežastis rengimo namų, bet buvo ir kitokios dar gana svarbios priežastys, priveduosios žmogų prie supratimo naudos išrengimo pastogės. Pastogė reikalinga žmonėms teiposgi ant apsisaugojimo nuo lytaus, sniego, šalčio, nuo karščio, o labiausiai ant apsaugojimo ugnies, kurią ant lauko jeib lytus užgesina, o ugnis stovintiems ant žemo kulturiško laipsnio žmonėms, ne turintiems ne tik briežiukų bet nė skiltuvų ir pinčių, brangi, kadangi sunkiai gaunama. Dar tulos šiądien ant žemės gyvenančios tautos ne moka naudotiesi iš skiltuvo, bet ugnį pasidaro trindami į viens kitą du medžio šmotu.

Namai, du nameliai dvasioms ir valgių aruodai pas negrus vaga, Rytinėj Afrikoj.

Kaip jau minėjome, pirmutiniai, atsiradę ant žemės žmonės visai ne pažinojo ugnies ir iš jos nė ant apsišildymo, nė ant virimo valgių ne mokėjo naudotiesi; valgė jie žalią žvėrių mėsą ir gyveno teip, kaip ir kiti gyvi sutvėrimai, taigi kaip visi laukiniai žvėrys. Visokių tautų padavimuose yra paminėta, jog ugnis žmogaus iš dangaus pavogta. Reikia todėl manyti, kad perkunas, įtrenkęs kur nors, uždegė sausą žolę ir parodė žmogui naudą, kokią jis gali turėti iš ugnies. Pirmutiniai žmonės pats ne mokėjo visai pasidaryti ugnies, todėl sykį užgesus, turėjo jos jieškoti pas kaimynus, arba laukti kol perkunas jos vėl žmogui ne suteiks. Ne įstabu todėl, jeigu daugelis tautų perkuną priėmė už dievaitį garbės vertą, kadangi mat jis ne tik gazdino ir baudė, bet ir neišpasakytą žmonijai naudą atgabeno, suteikė žmonėms ugnį; be ugnies žmonės ne butų galėję teip augštai pasikelti, kaip pasikėlė, jie butų be jos dar ir šiądien tokiais, kokiais yra kiti laukiniai žvėrys.

Namai ir nameliai dvasioms pas negrus vanjamvezi.

Čia reikia pridurti, kad stovinti ant žemiausio kulturiško laipsnio žmonės miegojo ir miega daugiau negu civilizuoti, kurie apverčia laiką ant darbo ir pasilinks

DIDELIS AtidarymaS!

Rudeniniu tavoru, prasides Panedelyj ir tesis visa sanvaite.

Didžiausias sandelis naujausiu tavoru, kaip tai: nauji Žiponai, nauji Kepai, nauji Szilkai ir Dresems materijos, nauji Czeverikai, nauji Garniturai. Viskas nauja visuose Departamentuose.

Jei norite graziai pasiredyti, ateikite pas KLEIN BROS. ant szio didelio atidarymo.

Ponas A. H. Kaplan, dirbes pirmiaus pas S. Oppenheimer & Co., dabar dirba pas KLEIN BROS. ir labai malonetu, kad jo draugai atlankytu ji jojo naujoj vietoj.

Nauja Venetian materija. 50 stukiu 42 col. ploczio Vilnoniu Venetians, Melrose, Hopsackings, Cheviots, Granites ir Storm Serges, materiju, naujausiu rudeniniu spalvu, paprasta preke 75c yardas, už..... **50c**

Importuotas Broadcloths. 100 stukiu 50 col. ploczio grynai vilnoniu importuotu broadcloths, homespuns, hopsackings, cheviots, finella cloths, melrose, drap de almas ir peau de soies, puikiausiu spalvu ir geriausiu gatunku, vertes po $1.50 yardas. už..... **$1.00**

FrancuziszkasPoplins—75 stukiai francuziszko importuoto poplins, prunellas, atlasinio solieles, peau de soies, whipcords, broadcloths, clays, armures, drap de almas ir ruožuota skirtings, naujausiu ir gražiausiu spalvu, vertes $2, dabar paleidžiame už..... **$1.50**

Naujos Prunellas. — 100 stukiu 42 col. ploczio prunellas, atlasiniu solieles, whipcords, melrose, poplius, granites, venetians ir armures, parinktiniausiu spalvu, tikra verte $1.25c yardas, dabar parduodame už..... **75c**

Nauji Granites—50 stukiu 42 c. ploczio granite cloths, brocades, storm serges, melroses cheviots, venetians, henriettas ir 50 coliu suitings puikios materijos vertes po 75c yardas, dabar už..... **50c**

Atlasines Solieles—50 stukiu atlasiniu solieles, Irish poplins, ottomans, armures, prunellas, pierola cloths, broadcloths, finella cloths, venetians ir whipcords, vertes po $1.50 yardas, dabar parduodame po..... **$1.00**

Importuotas peau de soles—40 stukiu importuoto Peau de soie, melrose, francuziszku poplins, szilkiniu pierola cloths, prunellas, satin solieles, Drap de almas, venetians, francuziszkas, broadcloths, crape cloths, endoras, camelhair clays ir taylor cheviots, szios materijos yra jau dregnitos, veltos ir gatavos devejimui, lietus joms ne kenks, parsiduoda po $2.00, paleisime yarda už..... **$1.50**

Dažuoti ir juodi szilkai.

Nauji madiniai taffetai — 25 stukiai puikaus szilkinio taffeta, gražiausiu rasztu, ruožiniu ir kolioruotu, vertes ne mažiau kaip $1.00 už yarda, paleisime po..... **59c**

Nauji juodi taffetas—20 stukiu grynai juodu taffeta szilku, gvarantuotu, kad niekados nenublanks, vertes 58c yardas, už..... **39c**

Nauji moteru rudeniniai Dress Siutai — isz grynai vilnones covert ir homespun materijos, jake su naujais dvigubais atlagais, su gero szilko pamuszalu, padailintos su atlasiniais kaspinellais, skirt padaryta su pilna elle kutoseliu, papuoszta su atlosiniais kaspinais ir kriauczi szko darbo, su geriausio perkalino pamuszalu, atlasu palimuotos, už..... **$9.00**

Naujos moteru rudenines Dress Skirts—padarytos isz grynai vilnoniu covert cloth, venetian, Broad cloth ir pebble cheviot, visos yra kuo puikiausio darbo, papuosztuos su szniureliais ir atlasiniais kaspinelais, sh passzilkiniu pamuszalu, naujausiu spalvu visur po $8.50, dabar po.... **$5.00**

Naujos moteru rudenines szilku Dress Skirts—padarytos isz geriausios taffeta materijos, su naujo gatunko kutoseliais, kvoldnotos ir szilkais vadžiotos, turi puiku konesziliui pamuszala, atlasu palinuotos, kriauczio darbo ir gerai ant kuno guli, paprasta verte $11, dabar tik už.. **$6.98**

Naujos moteru rudeniniai Dress Siutai — isz grynai vilnoniu covert materiju, venetian, homespun ir broadcloths; jake padaryta pagal naujausia mada, apsczial padailinta su atlosiniais kaspinellais ir apsiuvoms, su geriausio perkalino pamuszalu, atlasu palimuota, naujausiu rudeninu, spalvu, preke $20.00, dabar paleisime po..... **$12.00**

Vyru ir vaiku drapanos.

Nauji rudens siutai po $7.50 Tikrai vilnonio chevioto ir kaszmero siutai, padaryti pagal dabartyni laika naujais dryžiais ir kletkutems, teipgi isz grynai vilnonio storo, melyno dažo, seržo, geriausio kriauczi szko darbo, siutai, kurie veliau bus parduodami po $10, o pas kitus po $12, dabar už **$7.50**

Nauji puikus siutai po $10. Didžiausiame pasirinkime siutai naujausio gatunko, padaryti isz chevioto, kaszmero, seržo, vicunas ir clay worsteds materiju, ivairiausiu spalvu, kaip juodos, melynos, su priemaisza žalios, rusvos ir pilkos. Visi yra geriausiu kriauczi dirbti ir kiek vienas siutas vertas yra $15.00, dabar paleidžiame už..... **$10.00**

Vaiku mokslinliai siutai—dviejiai bei knee pants gatunko, vaikams nuo 7 iki 16 metu, padaryti isz drutu chevioto, juodo, melyno ar rusvo, kiekviena siuta gvarantuojame, kad busite užganedinti, verta $3.00, už..... **$1.98**

Vaiku Vestee ir Manley siutai,—nuo 3 iki 10 metu amžiaus, padaryti isz grynai vilnonio chevioto ir kaszmero juodos, melynos ir kitu rudens spalvu, ir sziteiejie vestee siuteliai visada verti $3.50 ir $4.00, specijaliszka preke... **$2.48**

Vaiku 3-piece siutai,—nuo 8 iki 16 metu amžiaus, padaryti isz grynai vilnonio chevioto ir kaszmero, spalvos juodi, melyni, rusvi ar pilki, vieneiliai ar dvieiliai ant pasirinkimo: yra tai puikus siuteliai, visados verti $5.98, dabar paleisime už..... **$2.98**

Dovana su kiekvienu vaiku pardavimu—laivelial, žaisles lotto, magiszka lampa, bliokai sustatymui, tool chest, lankai, parlor kroketai, domino, Klondiko žaisles.

Didis iszpardavimas karpetu ir divonu.

Mes ne tiktai sutaisome ir indedame karpetus už dyka, bet duodame dar kuodidžiausia sandeli ant pasirinkimo kuopuikiausiu gatunku pirkiniu ir proga **užcedyti pinigu ant kiekvieno yardo**. Isz didžiausio musu karpetu sandelio paminesime czia tik keleta:

Ingrain karpetai.—vilnoms atausti, geriausi extra super karpetai, juopuikiausiu rasztu ant bruselliniu pavidalo, vertes 75c yardas, parduodame už..... **59c**

Susiuvame ir idedame už dyka.

Brusselliniai karpetai, — visas virszus yra vilnonis, su stora apaczia, gausite didžiausiame pasirinkime vertes po 75c. yardas, paleisime dabar po..... **59c**

Susiuvame ir indedame dykai.

Aksominiai karpetai, — fabrikuoti A. Smith ir Co., kurie yra geriausi iszdirbejai aksominiu karpetu, visi nauji, skaistus ir ivairiausiu rasztu, vertes $1.48 yardas, dabar po... **98c**

Susiuvame ir indedame dykai.

Linoleum, — tikri angliszki linoleum, geriausi už tuos pinigus, puikiu rasztu, vertes po 75c. ketvirtainis yardas, dabar po..... **40c**

Brusselliniai divonai,—3 yardai ploczio ir 4 ilgio, padaryti vienam szmote, puikaus rasztu, storos apacziosc, vilnoni virszai, vertes $20, musu iszpardavime už..... **$13.00**

Aksominiai divonai,—3 yardai ploczio ir 4 ilgio, padaryti garsiu iszdirbeju Smith & Co., naujausiu rasztu. Kad tikrai suprasti tokiu divonu verte, reikia juos pamatyti. Kuomet kitu pardavejai neduoda tokiu be $30.00, mes paleisime po.. **$22.00**

Dovanai. Puiki pora nottingham lace kortinu arba puikus parlor stalas duosis dovanu kožnam perkanciam rakandu už $10 vertes. Lazbos ir prietaisos uždyka prie kiekvienos poros lace kurtinu vertes $1.00 ir augsztyn.

Dovanai. Labai puikus ir didelis Wilton divonas arba moteriszkas rocker duosis dovanu prie pirkinio rakandu už $20.00 vertes. Kiekvienas karpetas nuo 30c ir augsztyn esti susiuvamas ir indedamas už dyka.

Lovos etc., Sofkos, Kreslai, Stalai etc.

Puikios lovos, — enameliuotos kokiu tik nori dažu, su drutais stulpais ir remais, dedeliais žalvario bumburais, žalvariu padailintos, kad suprasti tu lovu puikuma, reikia jas pamatyti; kituose rakandu kromuose jas parduoda po $8, pas mus po.... **$4.98**

Puikios lovos,—artistiszko darbo ir su pauauksavimais: jei nori žinoti ju puikuma, ateik pažiureti. Verte tokiu lovu yra $10, musu preke..... **$5.98**

Lovoms sprinksai, — visi padaryti isz druto plieno, visokio didžio, tikra verte $3.50, už..... **1.75**

Madracai,—padaryti isz storo impilo, geraj iszkimszti, virszus iszklotas medvilnems, aplinkui aplimuoti, niekur už pigiau kaip $2.00, ne parsiduoda, pas mus po **1.50**

Sofka,—apmuszta kuogeriausiu velouru, naujausiu spalvu po..... **5.98**

Sofkos, — su dailiais rococo remais, iszmusztos geriausiu velouru, tikro plieno sprinksai, vertes $12, už..... **7.98**

Isztiesiamas stalas,—6 pedu ilgas, padarytas isz druto medžio, puikaus darbo, tiktai..... **3.98**

Komoda,—ar mazgojimuisi szepa, su trimis stalczioms, gražaus darbo, žalvariniai rankavietai, niekur pigiau kaip po $5.00 ne parduoda, pas mus..... **3.50**

Moterims rockeriai ar supantiejie kreslai, isz gryno aržuolo dirbti, pinta sedyne, panaszus in kuobrangiausio darbo Rockerius, tik..... **1.29**

Kukniniai pecziai No 8,—ant szesziu skyliu, apsczial padabinti nikeliu, apjuosta teipgi nikeliniais ruožais, gvarantuoto gerumo kepti ir virti valgius, vertes $18.00 už..... **12.50**

Kurtinos.

Lace kurtinos, baltos ar cremavos, 3½ yardo ilgio, pilno ploczio, vertes $2.00, už pora tik..... **$1.00**

Lazda ir prietaisos dykai.

Lace kurtinos, 3½ yardo ilgio, 60 coliu ploczio, naujausio ir puikiausio darbo, baltos ar kremavos, vertes iki $4.00 už pora, dabar paleisime po.. **$2.00**

Lazda ir prietaisos dykai.

KLEIN BROS.
795-805 S° HALSTED ST.
COR. CANALPORT AVE.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat

jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonodoscrope tirinejimo, iszcziūpinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga, Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atsikelti liga szlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas! Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užvilktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žino ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekenteknuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE

(pasididimas gyslių lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalista ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, puikybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ **Prekes yra pigiausios.**

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiaus savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egzema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir lieżuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panasžius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta praness ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.

Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svalkata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,

J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czional liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra

(Seal)

George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi universitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.

Užtikrina Iszgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomieti, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Daliu

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pleno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: nuo 9 ryto, iki 1 po piet; nuo 5 po piet iki 8 wakaro

Nedelionis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi

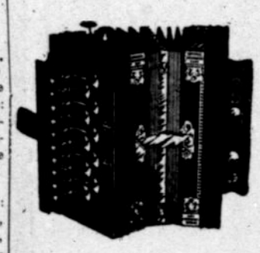

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu žiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti, jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri pri siunciame kožnam dykai ant pareikalavimo.

Kelpsch & Co.

Succ. to Kelpsch, Noreiko & Co.

74 Centre St., Chicago, Il

DYKAI ¼ puiku dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdeta!

Ateikit paziuret, paziurejima nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKISZKA. 14K. su dvigubais pauauksuotais lukstais, ausuose užukamas ir nuatstomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA, pilnu akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, išduodam- RASZYTA GVARANCIJA ANT 20 METU: pagal iszvirda ir gerumą toki laikrodeli visados gali įtginti už = $20 VERTES AUKSO LAIKRODELIŲ. Visiems puikiu laikrodeliu myletojams mes duosime bezyje 60 dienu puikius presentus: 1. VIENNA MARIU PUTU PITKE su didele galvuke ir gintaritu cibuku, vertes $1.50; 1 grynu MARIU PUTU CIGARNYCZIA, vertes 75c.; 1 nikeline BREŽĖTKANS DĖŽYTE, 25c; 1 dailiu aukstnuota DICKENS LENCIUGELI su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia auksinuo ta SAGUTE, $1.00; 1 pora puikiu AUSKARIU dalmantais ir dintu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora pauauksuotu kolloniku su parmuterio virszais, 40c; 1 pora rankovems guziku, su permuterinia apaczia, 25c; 2 kalnieriams guziku, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikia in krutine sagute su dailiu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siunciame **C. O. D.** už $4.198. apmokedami teipgi ir expreso kasztus: tiuntini galite iszegzamituoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugražinkite mums atgal musu kasztais. Kur nesiranda Expreso offisas, $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiusa pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku LAIKTINĖ PUTU: daiktus mes pasiuncziame tada per pacsta, užregistrave savo kasztais. Jeigu pirksi ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar 6 laikrodelius gausi. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime mo laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol iszpardavimas neisseis baiges. Adresuok: ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

VIROPOTENS

Vienatine gyduole kuri sulaiko naktines poliucijas, praszalina nemoraliszkus sapnus ir juoduma paakiu ir teisinga raudonuma wisam weidui. Preke $1.00.

Parduodama tiktai Per:

VIROPOTENS CO.
R. 1, 3506 Indiana Ave. Chicago, Ill.

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.

Chamber of Commerce Bldg. Room 709.

S. E. Corner LaSalle & Washington sts.

CHICAGO, ILL.

Telephone. Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.

Telephone Canal 788.

Dr-as A. M. BACEVICZE,

— GYVENA PO NR. —

8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegyl kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susneketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

Tik per 30 dienu!

Kas prisius 25 c. paczto markemis, aplaikys tuzina puikiu poperiu gromatoms raszitie, su puikiom kvietkom, apskaitimais ir pavinczevonem. Už $1.00 aplaikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip:

W. Kudarauckas,
Box 234, Lawrence, Mass.

Aukos ant kankintiniu.

A. Stoczkus Torrington, Conn. už Damijonaiczio tikietus	1.05
Lelevelio Dr-te Scranton, Pa	8.00
Buvo	162.69
Sykiu	171.74

Aukos ant besimokinanczios Jaunuomenes.

Lelevelio Dr-te Scranton, Pa	5.00
Buvo	8.85
Sykiu	13.85

Visztelini ant Tabako.

Lelevelio Dr-te Scranton, Pa	2.00
Buvo	8.25
Sykiu	10.25

Praszalina nemoraliszkus sapnus, sulaiko naktines poliucijas, suteikina tvirtuma organuse.

GYDUOLE VIROPOTENS

PREKE $1.00.

VIROPOTENS CO.
R. 1, 3506 Indiana Av. Chicago, Ill.

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn Ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, sziesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale, del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu. Atvaževe isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvine. Su guodone,

Petras Szlakys,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

BROLIAI LIETUVIAI!

Tikietai ant baliu ar loterija už pigiause preke. Asz iszdrukuoju.

1000 tikietu	už	$1.25
500 "	"	80c
200 "	"	50c
100 "	"	35c

Puikios popieros gromatu raszymui tuzinas 10c., o su kopertais 15c. Kas pas mane užsiraszys "Lietuva" gaus tuzina sziu poperu dovanu. Važiuojantiems į kraju duodu ant laivo darba ir teisinga roda. Teipgi pas mane gali gaut lietuviszka Biblija už $4.00. Užsimokantis-gi prenumerata už "Lietuva" už visa meta gaus mineta Biblija už $3.50. Pinigus virsz 50 c. siuskite per Money orderi. Mažesnes sumas galima siusti kaip kas nori.

J. BARONAS,
1002 S. 2nd. st., Philadelphia, Pa.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.

Suima puikius Fotografijus; už tuzinę tiktai

$2.00

Ant westiles ir kitokiu reikalu zaima (Fotografijus Isspecialiszkumas.

Seniausia Lietuviszka Banka.

Siunczia pinigus į visas dalis svieto. Apmaino pinigus visokiu žemiu. Parduoda szifkortes ant visu liniju už pigiause preke. Jau 11 metu szeme biznyje, visada stengiausi ir stengsiuosi žmoniu reikalus teisingai atlikti.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

THEO PROULX
ADWOKATAS IR KONSULIS.
JONAS MOŽEIKA,
Assistentas ir Notary Public.
ROOM 615-616
87–89 E. Washington st., Chicago, Ill.
Thelefon: Central. 3519.

Užsiimame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už suželdimus. Musu ofise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.

Jonas Možeika gyvena po nr. 145 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

Ofrcas: 256 Grand st. & 313 Bedford ave. BROOKLYN.

Sudrutinimas plauku.

Tikrai wienatinė gydykla ant užželdinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, ir praszalina visokia neczista sistema.

Geriausia dantu gyduole: Musu gyduole nustabdo Dantu skaskejima į keles minutas. Mes sawo Gyduoles gwarantawojam. Preke tik 20c. Imant 6 bonkutes $1.00. Siuncziam Pacztu ir į swetymas szalis. Budas kaip jas wartoti yra parodytas keliose kalbose.

Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J.M. BRUNDZA CO., Sta W. Box 106., Brooklyn, N. Y.

NAUJA LIETUVISZKA APTIEKA,

Lithuanian Pharmacy,

167 W. 18-ta ul., kerte Union. Telefonas Canal 920. CHICAGO.

A. L. GRAICZUNAS,

Gyvendamas Chicagoje per keleta metu patemyjau, kad czia neatbutinai yra reikalinga **Lietuviszka Aptieka**. Musu žmones, negaledami susikalbeti svetimtautiszkose aptiekose, nekarta yra prispirti eiti pas daktara ir moketi jam dolieri ar daugiau už ta, ka lietuviszkoje aptiekoje galetu gauti už kelis centus. Matydamas tokia spraga tarpe musu tautiecziu, pasirupinau ja užpildyti parengdamas **Tikrai Lietuviszka Aptieka, po nr. 167 W. 18-ta ulyczia, kerte Union St.**, prieszai lietuviszka Apveizdos Dievo bažnyczia.

Dabar su džiaugsmu sizirdies galiu praneszti savo tautiecziams, jogei mano aptiekoje gaus, už žmoniszka užmoketsi, tikra pagelba ir gera roda, kokia tiktai galetu jiems suteikti daktaras, paszventes daug metu daktarystes mokslui.

Mano aptiekos vaistai susideda isz geriausiu, tikriausiu ir szviežiausiu Amerikoniszku ir Europejiszku gyduoliu ir yra sutaisomi mano paties rankymis. Todel, kurie reikalaujate daktariszkos ar vaistininkiszkos pagelbos, kreipkitesi pas mane, o czia ja tikrai-rasite. **Daktariszka roda suteikiu dykai.** Asz gyvenu prie tos paczios aptiekos ir czia mane galima rasti kiekvienoje valandoje. Kuriems butu per toli mane pasiekti, gali kreiptis per laiszka įdedami už 2c. marke ant atsakymo, arba per telefona: Canal 920.

Jeigu kas noretu tureti kita daktara, tai toki visada su noru paszauksiu.

Pas mane galima gauti: "Gumbalasziu", "Kilczibago" (grybelio), "Tikrai Lietuviszkos Trajankos" ir visokiu gyduoliu ir žoliu, kokiu tik krajavose aptiekose gali buti.

Apart vaistu ir vaistininkiszku prietaisu, mano aptiekoje galima gauti visokiu lietuviszku, dvasiszku ir svietiszku, knygu, abrozeliu, pavinczevoniu, popieru gromatoms su gražioms pavinczevonems, plunksnu, atramento ir visokiu raszymui reikalingu daigtu, teipgi cigaru ir visko kas tik visose kitose aptiekose randasi.

Apart to, parduodu laivakortes ant geriausiu laivu ir siunczių pinigus į visas dalis svieto, teip pat priimu prenumerata ir apgarsinimus į laikraszti "Lietuva". (Skaitykite žemiau padeta p. Olszevskio apgarsinima).

Pasitikedamas kad savo tautieczių reikalus kuogeriausiai atliksiu ir tuomi jiems nauda atnesziu, pasilieku Su guodone,

DAKTARAS IR APTIEKORIUS **A. L. GRAICZUNAS.**

GUODOTINI TAUTIECZIAI!

Turiu už garbę praneszti Jumis, kad Daktaro A. L. Graiczuno aptiekoje **po nr. 167 W. 18-ta ulyczia, kerte Union**

Atidariau savo antra Offisa Laivakorcziu ir Siuntimo Pinigu.

IR ANT TO VISO DAVIAU AGENTURA

DAKTARUI A. L. GRAICZUNUI.

Todel, kuriems yra paranku, galite dabar gauti laivakortes ir siųsti pinigus isz szito namo antrojo offiso per D-ra Graiczuna, o užtikrinu, kad jis jumis viska atliks geraj, greitai, teisingai ir už ta paczia preke, kaip ir asz pats. Pas ji teipgi galite gauti visokiu knygu, laikraszti "Lietuva" ir paduoti į "Lietuva" reikalingus apgarsinimus už ta paczia preke kaip ir pas mane. Su guodone,

A. OLSZEVSKIS, "Lietuvos" Iszleistojas.

Dras Stanislaw Heymar, DENTISTAS.

809 S. Ashland Ave. kerte 18-tos ul.

wirszum Platto aptiekos.

Visokios operacijos ant dantu atliekamos gabiai, be skaudejimu ir pagal naujausia metoda.

Reguliuojame danczius kreivai augancziu.

Plombos cementines, porcelani nes arba sidabrines	50c
Plombos auksines nuo	$1.00
Gryno auksio karuneles nuo	$5,00
Virszut. ir apatine eile dant	$15.00
Garnituras dantu	$8.00

OFISAS ATIDARYTAS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Szventoms dienom nuo 9 ryto iki 3 po pietu.

Nuo Bridgeporto imkite Halsted ir O'Neil Kars. Nuo Town of Lake—Ashland kars ir transfera per Halsted ul. Kaibame lenkiszkai ir ruszszkai.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.

Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.

Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

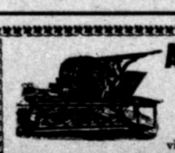

Aleksandraviczia ir Szvankus
...DRUKORIAI...
3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.

Turi puikiai inrengtas drukoriszkas maszinas ir pertai visokius drukoriszkus darbus atlieka dailiai ir greitai, o ypatingai draugystems konstitucijas, tikietus, programus, knygas rasztininkams ir tt.

Maino, ir siunczia pinigus in visas dalis svieto per banka, expresa, arba **paczta**; kaip kas nori. Užlaiko **knygas** visokiu intalpu ir maldaknyges.